

OPINNÄYTETYÖ

Arvojen toteutumisen arviointi

Palautteenkeruu vapaaehtoistyöleireillä

Sinikka Kosonen

Yhteisöpedagogin koulutus (AMK)

(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

4/2021

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogin koulutus (AMK)

Tekijät: Sinikka Kosonen

Opinnäytetyön nimi: Arvojen toteutumisen arviointi – palautteenkeruu vapaaehtoistyöleireillä

Sivumäärä: 46 ja 2 liitesivua

Työn ohjaaja: Sari Höylä

Työn tilaaja: Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry

Opinnäytetyön tilaajana toimii Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry (KVT). KVT on kansalaisjärjestö, joka toteuttaa vapaaehtoistyön mahdollisuuksia Suomessa sekä lähettämällä vapaaehtoisia ulkomaille. KVT haluaa edistää ruohonjuuritason toiminnallaan neljää arvoaan, rauhaa, yhdenvertaisuutta, yhdessä tekemistä ja aktiivista kansalaisuutta. Se on osa myös kansainvälistä rauhanjärjestöä Service Civil Internationalia (SCI).

KVT järjestää Suomessa muun muassa kansainvälisiä vapaaehtoistyöleirejä. Vapaaehtoistyöleireillä palautetta kerätään arviointilomakkeella, jonka avulla myös arvojen toteutumista arvioidaan. Arviointi lomakkeen kautta on koettu kuitenkin haasteellisena. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää vapaaehtoistyöleirien palautteenkeruun menetelmiä.

Vapaaehtoistyöleireillä leirinvetäjät toteuttavat palautteen keräämisen vapaaehtoisilta. Aineistonkeruun menetelminä toimivat leirinvetäjien teemahaastattelut ja osallistuva havainnointi vapaaehtoistyöleirillä. Näiden lisäksi opinnäytetyössä hyödynnettiin lähestymistapana narratiivista tutkimusta ja kerättiin haastateltavien tuottamat kertomukset osaksi aineistoa. Aineisto analysoitiin teemoittelun sekä William Labovin ja Joshua Waletzky kehittämän kertomuksen rakenteen analyysin avulla.

Lopputuloksissa arviointilomakkeen koettiin olevan toimiva tapa dokumentoida virallista palautetta. Ideoita heräsi kuitenkin arviointilomakkeen kehittämiseksi sekä muiden tätä tukevien palautteenkeruun menetelmien luomiseksi. Arvojen koettiin yleisesti toteutuvan hyvin KVT:n vapaaehtoistoiminnassa. Listaus siitä, kuinka arvot toteutuvat käytännön tasolla toimitettiin tilaajalle muiden aineistosta tehtyjen huomioiden kanssa. Kehittämisideoista sekä toimenpiteistä palautteenkeruun prosessin kehittämiseen vapaaehtoistyöleireillä keskusteltiin järjestön työryhmän kokouksessa. Konkreettiset muutokset arviointilomakkeesta sekä palautteenkeruun ajoituksesta leireillä kirjattiin ylös.

Asiasanat: arvot, palaute, vapaaehtoistyö, narratiivinen tutkimus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in NGO and youth work

Author: Sinikka Kosonen

Title: Evaluating the actualization of values – feedback at voluntary camps

Number of Pages: 46 and 2 attachment pages

Supervisor: Sari Höylä

Commissioned by: Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry

The thesis was commissioned by Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry (KVT). It is a non-governmental organization that organizes voluntary work in Finland and also sends volunteers to projects abroad. The aim of the thesis was to develop the feedback methods used at the international voluntary camps.

KVT is a member of an international peace organization Service Civil International (SCI). KVT promotes its values on a grass-roots level. These values are peace, cooperation, equality and active citizenship.

KVT organizes international voluntary camps in Finland. In these camps an evaluation form is used as the main method to collect feedback from the volunteers. KVT also uses this form to evaluate how its four values are actualized at the voluntary camps. This evaluation process has been found to be challenging. This led to the development of the feedback methods.

To collect the data, methods used were interviews and observation. The interviews were conducted with three camp leaders. The camp leaders execute the feedback collection during the voluntary camps. Observation was used during participation at a voluntary camp. Narrative research was also used as an approach to collect narratives from the interviewees. The analysis was made thematically. William Labov's and Joshua Waletzky's model of the structure of the personal experience narrative was also used.

The results of the development work revealed that the evaluation form was perceived as a good way to collect official feedback. However, ideas for the adjustments and other additional feedback methods were expressed. In general it was seen that the actualization of KVT's values was fulfilled. A listing of how the values were experienced to materialise was made. As a result, the notions made from the development work were delivered to KVT. The development ideas and actions to develop feedback process at the international voluntary camps were discussed during a meeting with the organization. Ideas for changes to make to the feedback process and to the evaluation form were recorded.

Keywords: values, feedback, voluntary work, narrative research

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TILAAJA JA TARVE	7
	2.1 Tilaajan esittely	7
	2.2 Tarve	9
	2.3 Aiempi tutkimus ja kehittämistyö	10
3	OPINNÄYTETYÖPROSESSI	12
	3.1 Opinnäytetyöprosessi	12
	3.2 Oma rooli kehittäjänä	13
	3.3 Kehittämistyön eettisyys	15
4	KVT:N ARVOT	16
	4.1 Rauha	16
	4.2 Aktiivinen kansalaisuus	17
	4.3 Yhdenvertaisuus	18
	4.4 Yhdessä tekeminen	18
5	MUU TIETOPERUSTA	19
	5.1 Arvoprosessi	19
	5.2 Vapaaehtoisuus ja vapaaehtoistyö	21
6	MENETELMÄT	23
	6.1 Teemahaastattelut	24
	6.2 Narratiivinen tutkimus ja kertomukset	25
	6.3 Osallistuva havainnointi	26

7	ANALYYSI.....	27
	7.1 Teemoittelu	28
	7.2 Kertomuksen rakenteen analyysi	29
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	34
	8.1 Arvot	34
	8.2 Palautteenkeruu.....	37
	8.3 Lopputuotos	38
9	POHDINTA JA JATKOTOIMENPITEET	40
	LÄHTEET	41
	LIITTEET.....	47

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä kuvaan toteuttamaani kehittämistyön prosessia liittyen palautteenkeruuseen. Opinnäytetyön tilaajana toimii Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry (KVT). KVT on kansalaisjärjestö, joka toteuttaa kansainvälistä vapaaehtoistyötä Suomessa ja lähettämällä vapaaehtoisia ulkomaille. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021a.)

Toiminnalla edistetään ruohonjuuritasolla neljää arvoa, jotka ovat rauha, yhdessä tekeminen, yhdenvertaisuus sekä aktiivinen kansalaisuus. Suomessa järjestettävillä vapaaehtoistyöleireillä palautetta kerätään englanninkielisen arviointilomakkeen avulla. Tämän lomakkeen kautta KVT haluaa varmistaa myös neljän arvonsa toteutumista. Arvioinnin on kuitenkin huomattu olevan nykyisellään haasteellista. Tämän myötä tilaajalla on ollut tarve kehittää palautteenkeruuta, jotta arvojen toteutumisen arviointia olisi helpompi seurata. Näin opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää KVT:n palautteenkeruun menetelmiä.

KVT:lle on tärkeää arvojensa toteutuminen. KVT on lisäksi osa kansainvälistä kattojärjestöä Service Civil Internationalia (SCI). Osana tätä verkostoa KVT:n tulee pitää huolta, että toiminta ei ole KVT:n eikä SCI:n määrittelemien arvojen vastaista. Arvojen toteutuminen on tärkeää, jotta organisaation toiminta etenee päämäärätietoisesti. (Aaltonen, Heiskanen & Innanen 2003, 105-106.) Yhteinen arvoperusta myös sitouttaa eri toimijoita yhteen tuloksellisen työskentelyn takaamiseksi.

Keräsin aineistoa monimenetelmäisesti. Vapaaehtoistyöleireille osallistuu muiden vapaaehtoisten lisäksi yksi tai kaksi leirinvetäjää. Lähdin keräämään kokemuspohjaista tietoa leirinvetäjien näkökulmasta. Toimin itse leirinvetäjänä, ja toteutin leirillä osallistuvaa havainnointia. Keräsin aineistoa myös haastatteleamalla leirinvetäjiä. Tämän lisäksi hyödynsin lähestymistapana narratiivista tutkimusta ja sain haastateltavilta kertomukset osaksi aineistoa.

Aineiston analyysissä käytin teemoittelua sekä kertomuksen rakenteen analyysiä. Analyysin kautta muodostuneet johtopäätökset toimitin tiivistettynä tilaajalle. Lopputuotoksena olen välittänyt KVT:lle kehitysehdotuksia ja huomioitani arviointilomakkeeseen, palautteenkeruuseen sekä arvoihin liittyen.

2 TILAAJA JA TARVE

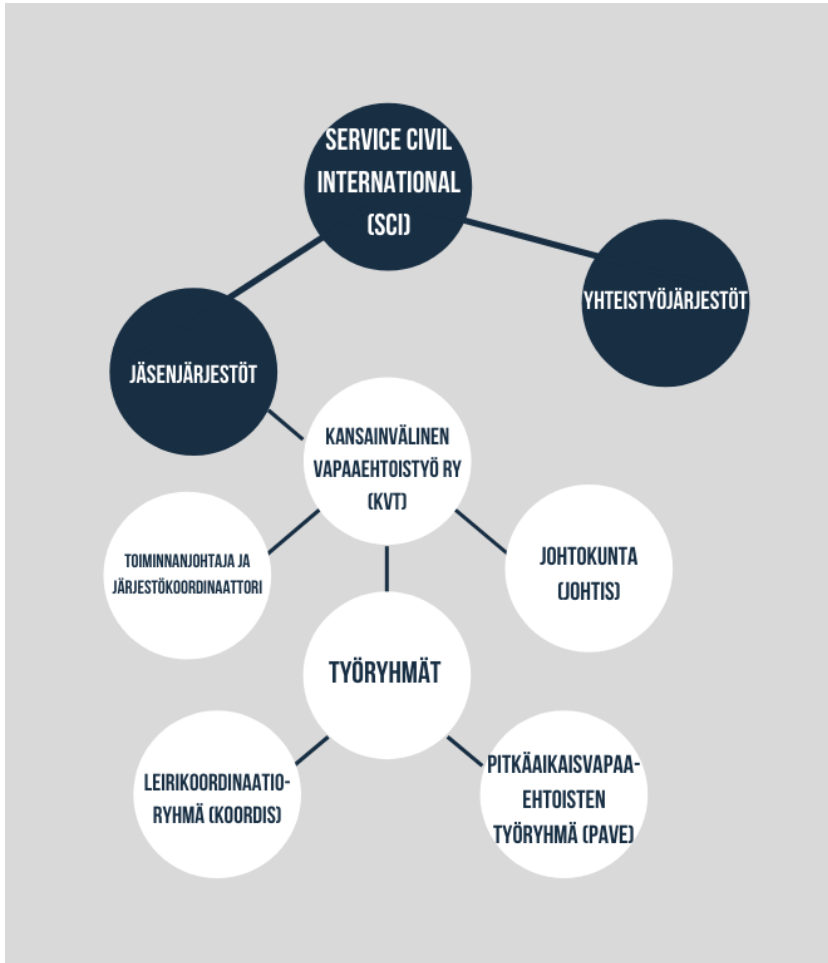
2.1 Tilaajan esittely

Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry (KVT) on kansalaisjärjestö, joka edistää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia Suomessa sekä organisoii vapaaehtoisia projekteihin myös ulkomaille. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021a.) Järjestön arvoja ovat rauha, yhdessä tekeminen, yhdenvertaisuus sekä aktiivinen kansalaisuus, joita se tukee ruohonjuuritason toiminnalla. KVT on osa kansainvälistä rauhanjärjestöä Service Civil Internationalia (SCI).

Tätä kautta Suomesta välitetään vapaaehtoisia kumppanijärjestöjen kansainvälisiin projekteihin. Järjestö organisoii Suomessa noin 8-12 vapaaehtoistyöleiriä vuosittain, järjestää globaali-kasvatukseen liittyviä teemapäiviä ja tarjoaa lisäksi vapaaehtoistyön mahdollisuuksia Suomessa asuville maahanmuuttajille sekä turvapaikanhakijoille. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021b.) KVT saa Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosivastuksen lisäksi tukea hankkeille Erasmus+ -ohjelmasta, Ulkoasiainministeriöstä, sekä eri säätiöiltä. KVT on myös Fingon, Alianssin sekä Rauhanliiton jäsenjärjestö. Se on lisäksi osa Kansainvälisen vapaaehtoistyön KaVa-verkoston. KVT on sitoutunut noudattamaan verkoston määrittelemiä laatukriteereitä kansainväliseen vapaaehtoistyöhön ja se toteuttaa nuorisotyötä valtakunnallisesti. Vapaaehtoiseksi voivat lähteä kuitenkin kaikki 18 vuotta täyttäneet.

Järjestö perustettiin marraskuussa 1947 nimellä Kansainvälinen vapaaehtoinen työleirijärjestö. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021c.) Nimi muutettiin nykyiseen muotoonsa 1990-luvun alkupuolella. Jo ennen järjestön perustamista kahtena leirikesänä oli korjattu sodan jälkeisiä vaurioita etenkin Lapin alueella yhdysvaltaisten kveekareiden avustamana. Kveekariliike on eronnut anglikaanisesta kirkosta 1600-luvun puolivälissä. (Rautionmaa 2013.) Liikkeen periaatteisiin kuuluu rauhan, vaatimattoman elämän, yhteisön ja tasa-arvon edistäminen, ja se on saanut Nobelin rauhanpalkinnon sodanjälkeisestä avustustyöstään vuonna 1947.

Mukana jo ensimmäisillä leireillä työskenteli tanskalaisia ja yhdysvaltalaisia vapaaehtoisia ja pieni osa suomalaisia lähti myös muun muassa Yhdysvaltoihin kveekarikeskukseen työleireille. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021c.) Service Civil Internationalin jäsenjärjestöksi KVT liittyi vuonna 1981. Tämä lisäsi kansainvälisten yhteyksien määrää huomattavasti.

Kuvio 1. KVT:n organisaatiorakenne.

KVT:n henkilökunta koostuu toiminnanjohtajasta, järjestökoordinaattorista, sekä vapaaehtoisista muodostuvista johtokunnasta ja kahdesta työryhmästä, jotka vastaavat omilta osiltaan pitkäaikaisvapaaehtoisista sekä Suomen vapaaehtoistyöleirien järjestämisestä. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021d; 2021e.) Vapaaehtoiset ovat vahvasti mukana ja toteuttamassa toimintaa toimiston työntekijöiden ohella. Johtokunta (Johtis) tekee muun muassa päätöksiä toiminnasta, osallistuu budjetointiin sekä tilinpäätökseen ja verkostoituu kattojärjestö SCI:n tasolla (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021g). Leirikoordinaatioryhmä Koordis vastaa Suomen vapaaehtoistyöleireistä. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021e.) Se esimerkiksi pitää yhteyttä leirinjärjestäjiin, kouluttaa leirinvetäjät ja arvioi leiriltä saatuja palautteita jatkokehitystä varten. Pitkäaikaisvapaaehtoisten työryhmä Pave muun muassa käsittelee pitkäaikaisiin projekteihin liittyviä hakemuksia ja kyselyitä sekä valmentaa ja haastattelee ulkomaille lähteviä vapaaehtoisia.

Service Civil International (SCI) on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansainvälinen rauhanjärjestö. (The Association of Service Civil International 2021a.) SCI:n toimintaa linjainvoimoina arvoina toimivat vapaaehtoistyö, väkivallattomuus, ihmisoikeudet, solidaarisuus, ympäristön arvostus, inkluusio, voimaantumisen sekä yhteistyö. SCI on järjestänyt rauhaa ja humanitääristä liikettä edistäviä vapaaehtoisia työleirejä vuodesta 1920 alkaen. (The Association of Service Civil International 2021b.)

Ensimmäisellä työleirillä autettiin ensimmäisen maailmansodan jälkeistä runneltua aluetta ja sen asukkaita Ranskassa. Ensimmäisen vuosikymmenen jälkeen suurimmalta osin luonnonkatastrofien uhrien auttamiseen keskittynyt toiminta laajentui yhteisöjä koskeviin projekteihin. Nykypäivänä SCI järjestää rauhaa edistävää toimintaa monimuotoisesti. SCI:n alla toimii monimuotoisesti jäsen- ja yhteistyöjärjestöjä. (The Association of Service Civil International 2021c.) KVT on yksi SCI:n jäsenjärjestöistä ja järjestön alajaosto Suomessa.

2.2 Tarve

KVT arvioi erilaisilla palautteenkeruun menetelmillä vapaaehtoistyöleirien käytännön järjestelyiden ja turvallisuuden toteutumista sekä arvojensa (rauha, yhdenvertaisuus, yhdessä tekeminen, aktiivinen kansalaisuus) näkymistä käytännössä. Virallisesti dokumentoituna palautteena toimii englanninkielinen arviointilomake, jonka vapaaehtoiset täyttävät leirin lopuksi. Tämän lisäksi palautetta ja ajatuksia voidaan kerätä muun muassa vapaaehtoistyöleirin keskivaiheella. Tähän leirinvetäjille on tuotettu valmiiksi esimerkkejä välikeskustelun pidosta sekä muista palautteenkeruun muodoista leirinvetäjien kansioon. Arviointilomake on ohjeistettu kuitenkin ainoaksi pakolliseksi palautteenkeruun tavaksi vapaaehtoistyöleireillä.

Leirillä kerätty palaute toimitetaan KVT:n leirikoordinaatioryhmä Koordikselle. (Viitaniemi 2021.) Palautteesta etsitään erityisesti toistuvia kommentteja sekä käytännön asioita, jotka vaativat välitöntä huomiota. Palautteesta etsitään aluksi muun muassa työntekoon, vapaa-aikaan, majoitukseen, tiedonkulkuun ja turvallisuuteen liittyviä seikkoja. KVT seuraa lisäksi arvojen toteutumista ja haluaa hahmottaa rauhaa edistäviä toimintatapoja. Arvojen toteutumisen määrittelyminen arviointilomakkeen kautta on ollut kuitenkin haasteellista.

Arvojen toteutumisen varmistaminen on tärkeää, koska ne määrittelevät järjestön toiminnan tavoitteita. Laadukkaan ja kehittyvän toiminnan takaamiseksi päämäärien asettaminen sekä tavoitelähtöisyys muun muassa leirien sisällössä ovat tärkeitä. (Ahonen & Lohtaja-Ahonen 2011,

68.) Vapaaehtoisten sitouttaminen toimintaan, heidän innostamiseensa sekä palautteenanto ovat tärkeitä hyvän yhteisön luomiseksi.

Koitamme sosiaalisina olentoina löytää tapoja elää toistemme kanssa. (Sayer 2011, 27.) On vaikea kannattaa arvoja, joita kukaan muu ei tue. Arvot johdattelevat toimintaamme pitkälle. Ne ohjaavat tekojamme, jotka vaikuttavat hyvinvointiimme sekä meille merkityksellisiin asioihin. Tekojemme vaikutuksista teemme johtopäätöksiä, joiden perusteella arvioimme uudelleen omia arvojamme. Arvot ovat osittain kulttuurisidonnaisia, vaikka emme tiedosta sitä usein arjen tilanteissa. (Mt., 33-35.) Jos huomaamme toisen toimivan loukkaavasti ja vasten tietystä kulttuurissa määriteltyjä arvoja, emme yleensä tiedosta kulttuurisidonnaisuutta. Sen sijaan keskitymme siihen, kuinka joku on aiheuttanut meille kärsimystä, ja tämän kautta vaikuttanut hyvinvointiimme. Arvot ovat siis sidoksissa siihen myös tasoilla, joita emme tiedosta.

Jotta organisaation toiminta on toimivaa ja tuloksellista, on tärkeä sitouttaa sen kanssa ja alaisuudessa työskentelevät mukaan toimintaan. (Aaltonen, Heiskanen & Innanen 2003, 105-106, 202.) Sitoutuneisuuteen vaikuttaa kaikkien jakama arvomaailman yhtenäisyys. Arvot tuovat yhteen etenkin isoja organisaatioita sekä kansainvälisiä toimijoita. Jos organisaation arvot eivät vastaa sen alla toimivien arvoja, ei toimintaa haluta tukea ja jatkaa. Arvojen toteutuminen mahdollistaa vapaaehtoistyössä yhteisten tavoitteiden luomista, ja auttaa myös KVT:tä vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä. Arvot toimivat organisaatiossa sanattomina sopimuksina ja vaikuttavat taustalla niitä aktiivisesti tiedostamatta. (Mt., 169.) Ne ohjaavat tärkeitä päätöksiä sekä päämääriemme suuntaa.

2.3 Aiempi tutkimus ja kehittämissyö

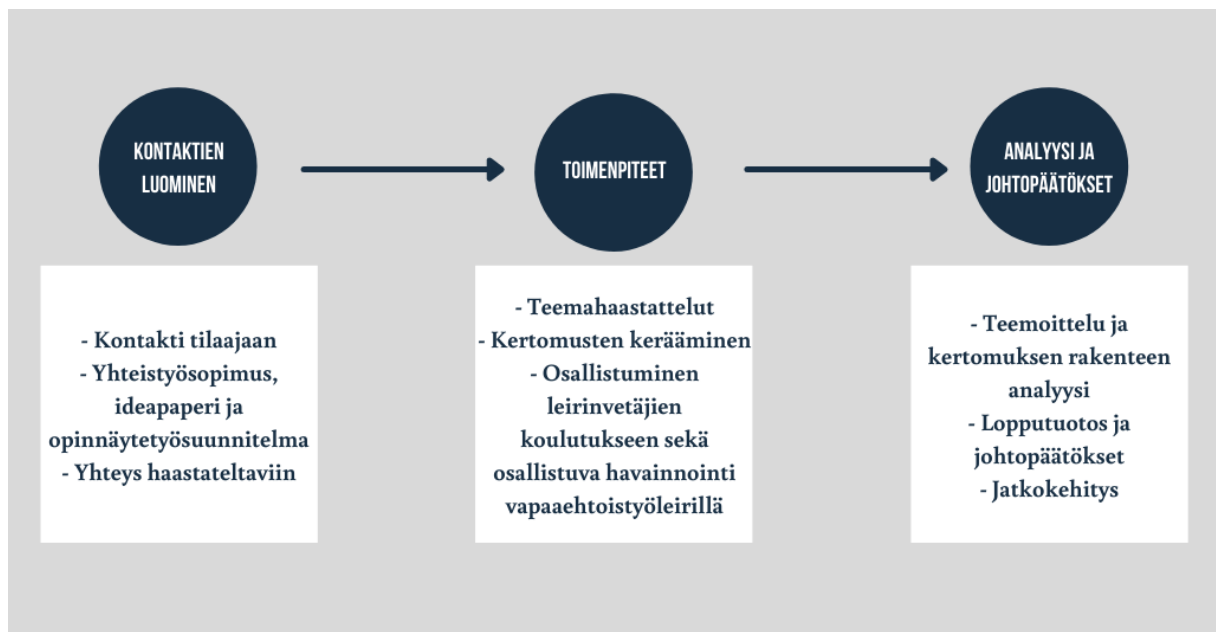
Arvojen toteutumisen tutkiminen sekä kehittäminen on ajankohtaista myös nykypäivänä. (Vilagrà & Lopez 2016; Heikkinen 2017; Salo 2018; Kyhä & Eskola-Salin 2020; Kuusimäki & Ollila 2020; Rusanen & Halonen 2021.) Muun muassa arvojen toteutuminen yrityksessä, tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutuminen, strategian vaikutus arvoihin ja näiden välittyminen asiakkaille ovat olleet tutkimuksen aiheina viime vuosina. Palautteenantoa on myös tutkittu aktiivisesti. (Berlin 2008; Eränen & Viitasaari 2019; Saarni 2019; Virtanen, Mäkinen, Klemola, Lauritsalo, Tynjälä, Tarnanen & Kostiainen 2020; Säily 2021; Misiejuk, Wasson & Egelanddal 2021.) Esimerkiksi kiinnostuksen kohteina ovat olleet opiskelijoiden vertaisarviointi, arviointi ja palaute oppimisen tukena, opettajan ja sairaalan asiakkaiden antama palaute sekä esi-

miehen ja alaisten välinen palautteenanto. Myös itse palautteenkeruun menetelmien kehittäminen koetaan edelleen ajankohtaisena. (Antikainen 2020; Peltomäki 2020; Rosman & Vuorinen 2021; Selgert, Bender, Hinding, Federmann, Mihaljevic, Post, Jonietz, Norcini, Tekian & Jün-ger 2021.) Kehittämistoiminnan ja tutkimusten parissa on viime aikoina muun muassa tuotettu asiakaspalautemalleja lastensuojelun perhehoitoon, perehdytty terveydenhuollon asiakaspa-lauteprosessiin, asiakaskokemuksen merkitykseen perheterapeuttisessa kuntoutuksessa sekä ar-viointilomakkeen testaukseen. Yleisesti voidaan todeta arvojen toteutumista tutkittavan toistu-vasti. Myös palautteenkeruun toimivuutta ja tärkeyttä on kehitetty ja tutkittu paljon.

3 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

3.1 Opinnäytetyöprosessi

Maaliskuun 2020 alkupuolella keskustelussa tilaajan kanssa suunnitelmana oli haastatella aiempia leirinvetäjiä heidän kokemuksistaan sekä lähteä itse leirinvetäjäksi tulevana kesänä. Vallitsevan koronaviruspandemian takia kesän 2020 vapaaehtoistyöleirit eivät näyttäneet kuitenkaan alkukesästä toteutuvan. Suunnitelmani oli suorittaa haastattelut etäyhteydellä videopuheluiden välityksellä. Tämän lisäksi ideaksi oli noussut kerätä leirinvetäjiltä myös kertomukset, joissa he vastaavat yhteen tutkimuskysymyksistäni. Myöhemmin kesällä KVT:lle järjestyi kuitenkin mahdollisuus järjestää elokuussa 2020 kaksi vapaaehtoistyöleiriä, ja lähdin itse leirinvetäjäksi toiselle näistä leireistä. Näin toteutin myös aineistonkeruumenetelmänä osallistuvaa havainnointia leirillä. Ennen vapaaehtoistyöleiriä KVT järjesti leirinvetäjien koulutuksen heinäkuussa 2020 Rauhanasemalla Helsingissä. Toteutin haastattelut sekä kertomusten keräämisen kesällä ja syksyllä 2020. Palautin kehitysideani lopputuotokseen liittyen tilaajalle keväällä 2021.

Kuvio 2. Opinnäytetyöprosessi.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksiksi valikoituivat ”Mitä tulee huomioida palautteen arvioinnissa KVT:n arvojen toteutumisen kannalta?” sekä ”Kuinka palautteenkeruuta ja arviointilomaketta tulisi kehittää?” Arvoihin liittyvänä alakysymyksenä toimi lisäksi ”Kuinka arvojen toteutuminen näkyy leireillä?”

Kuvaamani opinnäytetyöprosessi kuvastaa kehittämistyön lineaarista mallia. (Toikko & Rantanen 2009, 64-65.) Kehittämistyön tavoite on määritelty, ja edetään suunnitteluvaiheeseen, tämän jälkeen toteutukseen ja sitten päättämiseen sekä arviointiin. Suunnitteluvaiheessa tulevaa prosessia tarkennetaan mahdollisimman hyvin, mutta toteutusvaiheessa näitä suunnitelmia saatetaan vielä muuttaa menetelmien ja aineiston perusteella. Viimeisessä vaiheessa projektista raportoidaan ja jatkoideoista keskustellaan.

Kehitysprosessin voi nähdä lisäksi esimerkiksi aina jatkuvana spiraalina. (mt., 66.) Kehittämistyön perusteluiden jälkeen organisointi, toteutus ja arviointi muodostavat kehän, jonka jälkeen samat vaiheet toistuvat omana uutena kehänään. Kun kehittämistyö on saatu arvioinnin ja reflektion vaiheeseen, voi sitä seurata uusien toimenpiteiden organisointi. Kehittämistoiminnan tulokset otetaan toistuvasti tässä mallissa arvioitavaksi, ja prosessi on aina jatkuva.

Myös opinnäytetyöni tapauksessa esiin tuomieni kehittämisideoiden pohjalta kävimme tilaajan kanssa keskustelua jatkotoimenpiteistä. Tämän myötä ajatuksia ja ideoita jaettiin lisää, järjestettiin leirikoordinaatioryhmän kokous, sekä muutoksia ja tulevia toimenpiteitä kirjattiin ylös. Vaikka kehittämistyö hahmotettaisiin lineaarisena prosessina, tarkoin suunnitellusta projektista on siirrytty enemmän kokeilevaan toimintaan. (Mt., 66.) Näin aikaa ja tilaa jää tilannekohtaiselle kehittämiselle. Tämä on mahdollistanut sujuvan siirtymisen jatkotoimenpiteisiin oman opinnäytetyöprosessini päätyttyä, sekä sallinut minun mukautua ja vaihtaa suuntaa aineistossa nousseiden huomioiden myötä.

3.2 Oma rooli kehittäjänä

Kehittäjänä olin tietoinen, että olin osa kehittämiskohdettani toteuttaessani osallistuvaa havainnointia vapaaehtoistyöleirillä ja toimiessani myös itse leirinvetäjänä. Suomea ja englantia osaa via leirinvetäjiä on vapaaehtoistyöleiriä kohden ainakin yksi, useasti kaksi. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021f.) Leirinvetäjä ylläpitää ryhmähenkeä ja huolehtii työtehtävien sekä työnjaon etenemisestä. Hän toimii linkkinä leirinjärjestäjän, muiden paikallisten työntekijöi-

den, KVT:n sekä leiriläisten välillä. Leirinvetäjät toimivat myös vapaaehtoisina muiden leiriläisten tavoin. He osallistuvat ennen leiriä leirinvetäjien valmennukseen, toimittavat infokirjeen leiriläisille sekä tekevät raportin KVT:lle leirin jälkeen. He myös auttavat tarvittavissa käytännön järjestelyissä ennen, leirin aikana ja sen jälkeen. Vapaaehtoistyöleirillä toimimisesta saa todistuksen, ja ylläpito sekä matkakulut korvataan. Leirinvetäjällä saattaa olla valmiiksi jo kokemusta vapaaehtoisleirille osallistumisesta, muusta ryhmässä toimimisesta tai ohjaustyöstä.

Tulkitsin tapahtumia omasta näkökulmastani sekä tutkimuksellisen kehittämistyön tekijänä, leirinvetäjänä että vapaaehtoisena. Täysin objektiivisten havaintojen tekeminen ei ollut minulle kehittäjänä mahdollista, erityisesti moninaisten roolieni takia. Leirinvetäjänä ja vapaaehtoisena työskennellessäni toivoin joidenkin asioiden tapahtuvan tietyllä tavalla, ja huomasin turhautuvani. Esimerkiksi muut osallistujat saattoivat haluta viettää odotettua enemmän aikaa omissa oloissaan. Ryhmytyminen tapahtui leirillä hitaammin ja ehkä myös huomaamattomammin, kuin osallistujana toivoin. Tällaiset huomiot osallistuvana havainnoijana ja kehittämistyön toteuttajana taas ovat mielenkiintoisia. On kiinnostavaa etsiä syitä turhautumiseni taustalla ja tunteen nostattamia vaikutuksia toimintaani. Voin myös pohtia, vaikuttaako reaktioni myös KVT:n arvojen toteutumiseen leirillä. Kun sopeuduin leirin alun odotusten jälkeen tilanteeseen, toimin taas mukautuen muutoksiin ja muuhun ryhmään.

KVT:n vapaaehtoistyöleirillä leirinvetäjät osallistuvat työntekoon ja muuhun ohjelmaan muiden vapaaehtoisten tapaan lisävastuidensa lisäksi. Tämä voi hämärtää muiden osallistujien mielikuvaa leirinvetäjän roolista. Koska muut osallistujat olivat tutkittavana kohteena minun toimestani, oli tärkeää tuoda heti alussa esille oma roolini, joka helposti voisi jäädä piiloon työntöössä.

Oma avoimuuteni kehittäjän roolista ja opinnäytetyöstäni heti ensimmäisestä päivästä alkaen sekä leiriläisten suostumus kehittämistyöhön osallistumiseen mahdollisti useita keskusteluja teemoihin liittyen leirin aikana. Vapaaehtoiset lähestyivät minua kiinnostuneena pohtimaan sekä palautteenantoa että KVT:n arvoja. Tein leirillä osallistuvaa havainnointia, jonka myötä en ollut pelkkä ulkopuolinen tarkkailija. Uskon, että luomalla luotettavan ja turvallisen ilmapiiirin ja olemalla tasavertainen ryhmän jäsen, kokivat leiriläiset kehittämistyöstä keskustelun kanssani helpommaksi. En tuonut havainnointiani toistuvasti erikseen esille, vaan tein sitä kokonaisvaltaisesti koko vapaaehtoistyöleirin ajan. Lähestymistapani saattoi tehdä minusta helposti lähestyttävämmän muille osallistujille.

3.3 Kehittämistyön eettisyys

Haastatteluiden, tarinoiden keruun ja havainnoinnin myötä pyysin haastateltaviltani, sekä vapaaehtoistyöleirin osallistujilta suostumuksen tutkittavana olosta ja luvan, jonka myötä he olivat osallisina opinnäytetyössäni. Lähetin tiedotteen tutkimuksesta haastateltaville, jossa kerrottiin tutkittavan oikeuksista, opinnäytetyöni tarkoituksesta ja aikataulusta, sekä aineistonkeruusta ja aineiston hävittämisestä. Yhteyttä ottaessani kerroin toiveestani nauhoittaa sekä litteroida haastattelut. Haastattelutilanteessa kerroin ensiksi tutkittavan oikeudesta keskeyttää haastattelu milloin vain, ja varmistin nauhoittamisen olevan sallittua. Informoin haastateltavia, milloin laitoin nauhoituksen päälle ja milloin pois. Vapaaehtoistyöleirin ensimmäisenä päivänä kerroin opinnäytetyöstäni ja omasta roolistani leirillä, ja pyysin vapaaehtoistyöntekijöiltä suostumuksen osallistua opinnäytetyöhöni ja havainnointiini. Haastattelun litteroinneissa, havainnoinnin muistiinpanoissani, kertomuksissa sekä aineiston analyysissä olen käyttänyt oikeiden nimien sijaan koodeja. Opinnäytetyössäni olen halunnut välttää tutkittavien tunnistamisen mahdollisimman hyvin.

4 KVT:N ARVOT

Arvot liittyvät elämiseen ja elämisen tapoihin. (Purjo 2014, 40-41.) Niiden voidaan nähdä edistävän hyvää elämää ja ne ohjaavat meitä kohti tietynlaisia ratkaisuja sekä tekoja. Arvo on yksilön tai yhteisön toimesta suullisesti tai kirjallisesti tärkeäksi ja arvokkaaksi todettu asia. (Suihkonen 2012, 44-45.) Se luo merkityksiä ja merkityksellisyyttä. Arvojen voidaan hahmottaa osaksi todellisuutta, jota emme voi havainnoida aisteilla. (Purjo 2014, 38-39.) Tuossa todellisuudessa voimme tarkastella omia perimmäisiä päämääriämme ja ihanteitamme. Jos arvot ovat riippumattomia ja objektiivisiä, ne voivat tarjota meille väylän yhteisymmärrykseen yli kulttuurirajojen. Arvot toimivat mittareina, joilla arvioida ihmistyön laadukkuutta. Kulttuurien eroavaisuuksista huolimatta voidaan nähdä, että on olemassa myös universaaleja arvoja. (Mt., 41-42.) Ne voivat olla vieraita yksilölle itselleen, mutta jokaisen on helpompi ymmärtää, että ne ovat yleisesti määriteltä arvoiksi. Tämä johtuu arvojen universaalista luonteesta. Vaikka emme mahdollisesti koe kaikkia arvoja elämämme aikana, voi kokemiskykymme näistä kehittyä. Universaaleiksi arvoiksi voidaan lukea muun muassa hyvyys, kauneus, totuus ja rakkaus.

Tavoitearvoiksi voidaan kutsua niitä arvoja, jotka ovat kirjattu ylös. (Suihkonen 2012, 44.) Nämä määrittelevät, kuinka yhteisössä tulisi elää. Tässä tapauksessa KVT:n arvot antavat ohjenuoran, kuinka sen vapaaehtoistoiminnassa tulee toimia. Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry:n toimintaa ohjaa neljä arvoa, rauha, aktiivinen kansalaisuus, yhdenvertaisuus sekä yhdessä tekeminen. Osana Service Civil Internationalia KVT varmistaa, että vapaaehtoistyö ei ole kattojärjestön arvojen vastaista.

4.1 Rauha

Rauha käsitetään muun muassa kahden määritelmän kautta. (Galtung 1996, 9.) Se on väkivallan puuttumista sekä sen vähentämistä kaikissa muodoissa. Rauha on lisäksi konfliktien ratkaisua väkivallattomasti ja luovasti. Rauha voidaan nähdä myös ideaalina, utopiana, joka ei vastaa todellisuutta. (Spetschinsky & Gregor 2010, 2.) Se kuvastaa unelmaa harmoniasta. Rauha välittyy kuitenkin elämämme muihin osa-alueisiin, kuten eettisiin periaatteisiin ja uskontoon, ja tämän kautta se voidaan nähdä myös konkreettisimpina asioina. Yksi edellytys rauhalle on oikeudenmukainen kohtelu eri osapuolten välillä. (Galtung 1996, 2.) Rauhaan liitetään vahvasti myös väkivallan vähentämisen toimenpiteet sekä väkivallan välttäminen ennaltaehkäisevästi.

Rauhaa ymmärtääksemme meidän on ymmärrettävä konfliktien muodostumista ja kuinka ratkaista niitä (mt., 9). Sivuillaan KVT viittaa rauhan voivan ilmentyä vuoropuheluna ja kohtaamisina erilaisten ihmisten ja yksilöiden välillä, joka edistää ystävyyttä ja yhteisymmärrystä (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021b).

4.2 Aktiivinen kansalaisuus

Aktiivisella kansalaisuudella tarkoitetaan yhden määritelmän mukaan yksilön mahdollisuuksia hänen omien tavoitteidensa mukaiseen autonomiseen toimintaan (Turtiainen, Kokkonen & Viitasalo 2018, 344). Nyky-yhteiskunnassa kansalaisuudessa korostuu yksilön oma aktiivinen toiminta erityisesti työllistymisen näkökulmasta. Aktiivisina elämänalueina nähdään muun muassa lisäksi vanhemmuus ja vapaa-aika. Aktiiviseen kansalaisuuteen liitetään kuitenkin myös osallistuminen kansalaistoimintaan, poliittiseen päätöksentekoon sekä mahdollisuudet vaikuttaa julkiseen hallintoon ja palvelujärjestelmään.

Aktiivisessa kansalaisuudessa yksilö valitsee esimerkiksi vaikuttaa, osallistua tai ottaa vastuuta yhteisistä asioista. (Mäkelä & Peltonen 2012, 18.) Vapaaehtoistoiminta nähdään yhtenä näkyvänä aktiivisen kansalaisuuden muodoista. Poliittisen sekä demokraattisen osallistumisen lisäksi aktiivinen kansalainen voi osallistua myös kulttuuri- ja talouselämän toimintaan. (Niini, Suutari & Launiainen 2017, 24.) Aktiiviseksi kansalaisuudeksi voidaan tulkita lisäksi yksilön tekemät aktiiviset ja tietoiset valinnat kuluttajana. Aktiivisuutta voi siis tapahtua yksityis- ja työelämässä sekä vapaaehtoisena ja järjestötoiminnassa (Särkelä 2011, 283).

Aktiivista kansalaisuutta opetellaan sosiaalisen taitojen kautta yhteisöissä kuten perheessä ja päiväkodissa jo varhain. (Niemelä 2011, 312.) Aktiiviseksi kansalaiseksi kasvaminen ja kasvattaminen edellyttävät tietoa ja ymmärrystä yhteisön sekä yhteiskunnan toiminnasta ja rakenteista. Tämän lisäksi osallistumista täytyy edistää ja mahdollistaa yksilön kykyjen kasvu kansalaisena toimimiseen. Aktiivisen kansalaisuuden myötä kynnys yhteiskunnassa vaikuttamiseen koetaan matalaksi ja esteettömäksi. (Saloniemi 2011, 12.) Aktiivisella kansalaisella on motivaatio toimia itsensä ja toisten hyväksi. Hän tietää vapautensa sekä vastuunsa erilaisissa ympäristöissä. Aktiivisen kansalaisuuden mahdollisuuksia on tärkeä luoda jokaiselle heidän kykyjensä sekä tarpeidensa mukaisesti. Näin voidaan edistää toiminnallisuutta ja osallistumista kokonaisvaltaisemmin yhteiskunnassa.

4.3 Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella viitataan kaikkien ihmisten samanarvoisuuteen ja heidän perusoikeuksiinsa saada koulutusta, työtä sekä erilaisia palveluja. (Oikeusministeriö 2021.) Samanarvoinen kohtelu halutaan taata yksilön sukupuolesta, iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta ja vakaumuksesta, mielipiteistä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä huolimatta. Yhdenvertaisuudella halutaan taata ihmisarvon kunnioittaminen sekä yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus. (Sisäasiainministeriö 2013, 8.) Yksilöjen välisiä eroavaisuuksia ei haluta kieltää, vaan kaikille halutaan mahdollisuus kehittää itseään omien kykyjensä mukaan.

Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumiseksi voi olla tarpeen poiketa samanlaisen kohtelun periaatteesta. (Mt., 14.) Tämä voi tarkoittaa tukitoimien järjestämistä sekä positiivista erityiskohtelua erilaisia lähtökohtia ja mahdollisuuksia huomioiden. Perustuslakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä rikoslakiin on kirjattu säädöksiä yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä. (Ihmisoikeusliitto 2021.) Vuonna 2015 voimaan tullut uudistettu yhdenvertaisuuslaki edistää yhdenvertaisuutta, ehkäisee syrjintää ja tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Lakia sovelletaan julkiseen ja yksityiseen toimintaan, ei kuitenkaan yksityis-, perhe-elämän tai uskonnonharjoituksen piirissä.

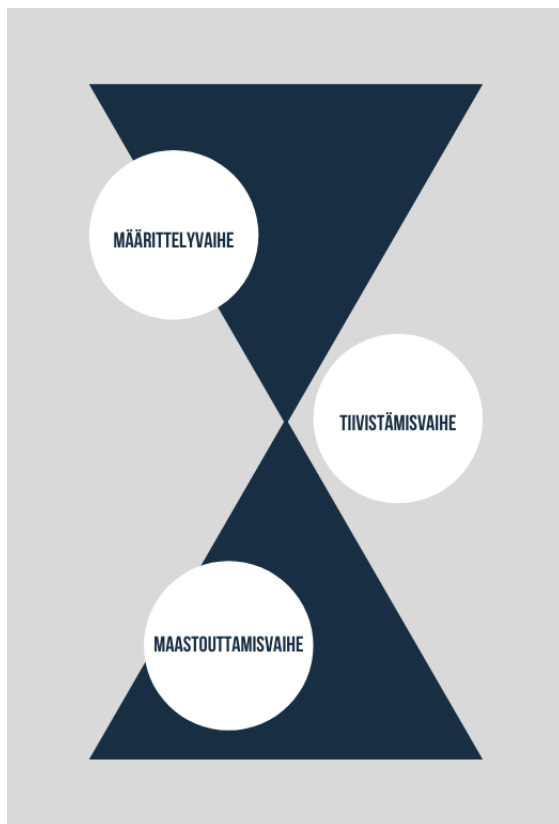
4.4 Yhdessä tekeminen

Yhdessä tekemiseen liittyy mukaan ottamisen lisäksi myös mukaan lähteminen. (Männistö & Laajalahti 2020, 33.) Toteutuakseen sen täytyy siis toimia vastavuoroisesti. Työyhteisössä uudet tulokkaat täytyy ottaa tietoisesti ja aktiivisesti mukaan. Tämä lisää esimerkiksi ulkomaalaistaustaisten kielitaitoa ja ymmärrystä Suomen työelämästä ja kulttuurista. Myös kansainvälisellä vapaaehtoistyöleirillä edellytetään aktiivisia toimia sekä vapaaehtoisilta että projektissa toimivilta muilta työntekijöiltä. Näin edistetään kulttuurien välistä yhteisymmärrystä sekä kansainvälisten vapaaehtoisten käsitystä paikallisesta ympäristöstä ja kulttuurista. KVT määrittelee yhdessä tekemisen yhdessä sopimiseksi, vastuun jakamiseksi sekä toiselta oppimiseksi yhteisen tekemisen äärellä vapaaehtoistyön kontekstissa (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021b). Myös kattojärjestö Service Civil International mainitsee arvoissaan yhdessä tekemisen ja yhteistyön nettisivuillaan. (The Association of Service Civil International 2021a.) Yhteistyöllä paikallisten yhteisöjen sekä muiden paikallisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa halutaan vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa kokonaisuudessaan.

5 MUU TIETOPERUSTA

5.1 Arvoprosessi

Arvokeskusteluna voidaan nähdä itse arvojen tarkastelu. (Aaltonen, Heiskanen & Innanen 2003, 18, 127, 133.) Arvokeskustelu säilyy kuitenkin jatkuvasti taustalla sitä tiedostamatta, sillä itse arvot eivät yleensä muodostu tyhjästä. Arvokeskustelua hahmottamaan käytetään esimerkiksi arvoprosessia. Prosessin hahmottamiseen on olemassa useita malleja. Prosessin kulua voi kuvata esimerkiksi tiimalasin avulla. Tämä malli pätee yleisemmin myös innovaatioiden kehitysprosessiin (Griffin, Hoffmann, Price & Vojak 2007, 9). Arvoihin liittyvä tutkimus tai kehitystyö voidaan itsessään nähdä samalla tavalla kehittämisprosessina. Ensimmäisenä organisaation sisällä etsitään sille sekä sen sidosryhmille tärkeitä asioita ja arvoja laajasti monesta näkökulmasta. (Aaltonen ym. 2003, 130-131.) Tämän jälkeen ideoiduista arvoista valitaan tärkeimmät. Arvoprosessia voi kuvata tiimalasin avulla. Laajemmasta näkökulmasta ajatukset tiivistetään, jonka jälkeen niiden toteutumista pohditaan käytännön tasolta.

Kuvio 3. Arvoprosessin vaiheet.

Ensimmäistä vaihetta voidaan kuvata määrittelyvaiheeksi. (Mt., 127, 133-134.) Siinä tärkeitä asioita etsitään käytännönläheisesti. Laaja määrä osallistujia sekä näkökulmien kerääminen organisaation eri henkilöstöryhmistä ovat hyödyllisiä tässä vaiheessa prosessia. Arvojen kartoitus voidaan aloittaa esimerkiksi kyselyllä tai keskustelulla. Arvojen toteutumisen kannalta on tärkeää, että organisaatiossa työskentelevät ovat osana määrittelyvaihetta ja innokkaita osallistumaan ideointiin. Sitoutuneet osallistujat mahdollistavat prosessin loppuun viemisen ja onnistuneen toteutuksen. (Griffin, Hoffmann, Price & Vojak 2007, 9.) Ensimmäisenä on tärkeää myös löytää kehityskohteen oikea tutkimusongelma ja ymmärtää se kokonaisvaltaisesti. Ennen seuraavaa vaihetta voivat ongelman löytäminen ja sen tarkentaminen vuorotella sykleissä.

Seuraavassa tiivistämisvaiheessa arvokkaiksi todetuille asioille etsitään yhteisiä nimittäjiä. (Aaltonen ym. 2003, 127, 139.) Näin muodostuvat organisaation arvot. Tärkeätä arvojen valinnan jälkeen on yhteisten tulkintojen luominen niistä. Arvoja voidaan täsmentää muun muassa lyhyillä kuvaavilla lauseilla, ja näin arvot ymmärretään organisaatiossa samalla tavoin. Tiivistämisvaiheessa ensimmäisen vaiheen tutkimusongelmiin on löydetty ratkaisuja. (Griffin ym. 2007, 9.) Tässä tapauksessa valikoidut arvot vastaavat nimettyyn tarpeeseen.

Maastouttamisen vaiheessa tärkeää on pohtia arvojen soveltamista organisaation eri osissa, arvoviestintää organisaation sisällä, sen sidosryhmissä ja muille ulkopuolisille sekä arvoprosessin linkittämistä muihin prosesseihin. (Aaltonen ym. 2003, 140-142, 147-148.) Maastouttaminen tapahtuu kahdella tasolla, toisaalta arjen toiminnassa ja viestinnässä, toisaalta suunnitelmien ja seurannan välityksellä. Arvonormit voivat ohjata toteutumisen havaitsemista käytännössä. Ne toimivat esimerkkeinä, kuinka arvot näkyvät toiminnassa, eivät siis kattavina määritelminä koko arvolle. Arvonormien on hyvä keskittyä erityisesti käyttäytymiseen, ja toimivimpia ne ovat mitattavissa ollessaan. Tätä kautta arvojen toteutumista on helpompaa arvioida myös myöhemmin. Tuloksia on hyvä seurata sekä mitata ja johtamista kehittää arvojen toteutumisen näkökulmasta. Johdon toimesta voidaan esimerkiksi määritellä strategiaa uudelleen, johtamisfilosofiaa tarkistaa, asiakastyötä ja osaamista kehittää sekä parantaa henkilöstön hyvinvointia ja palkitsemista. On mahdollista, että arvoprosessi ei kulje lineaarisesti. (Griffin ym. 2007, 9-10.) Kehityskaarella ei saata olla selkeää alkua ja loppua, vaan kolmannelta vaiheesta voidaan palata ideointiin sekä näistä parhaimpien valintaan.

Jo prosessin alussa sekä sitä jälkeenpäin arvioidessa voidaan organisaatiossa toteuttaa ilmapii-rikartoituksia muun muassa kyselyiden ja keskustelujen kautta. (Aaltonen ym. 2003, 134, 148.) Arvojen toteutumista voi seurata myös esimerkiksi arvobarometrin asteikon avulla. Kuitenkin

arvoja tutkittaessa syvähaastattelut ja keskustelut tuottavat erityisesti syvällisempää tietoa. Arvokeskustelujen tärkeät ajatukset ja tunteet eivät nouse esille kyselyn kautta. Niiden avulla eri osapuolet voivat antaa palautetta ja kertoa arvojen näkymisestä ruohonjuuritasolla.

Käytännön kautta arvot toimivat ohjenuorana ja tavoitteellisen toiminnan kulmakivenä. (Aaltonen ym. 2003, 131.) Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry:n tapauksessa arvoprosessi on jo pitkällä. KVT on muodostanut neljästä arvostaan lyhyet kuvaavat lauseet, ja toteutumista seurataan arviointilomakkeen kautta. Opinnäytetyöni kautta arvokeskustelua käydään uudelleen syklisesti ja toteutumista arvioidaan syvällisemmin.

5.2 Vapaaehtoisuus ja vapaaehtoistyö

Vapaaehtoisuus on hyvän tekemistä ja avunantoa omassa yhteisössä tai yhteiskunnassa yksilön omasta valinnasta. (Kansalaisareena 2021.) Tällä tavalla toimivaa henkilöä kutsutaan vapaaehtoiseksi, ja hänen vapaaehtoistoimintansa on palkatonta. Vapaaehtoistyöllä voidaan pyritä muuttamaan maailmaa ja se on palkitsevaa sekä vapaaehtoiselle että häntä ympäröivälle yhteisölle. Vapaaehtoinen itse voi rinnastaa vapaaehtoistyön avunannon, hyvän teon ja vaikuttamisen lisäksi harrastustoiminnaksi (Grönlund 2017, 107). Vapaaehtoistoiminnan ja vapaaehtoistyön käsitteitä käytetään laajalti toistensa synonyymeina (Valliluoto 2014, 13; Grönlund 2017, 107). Tässä opinnäytetyössä määrittelen ne itse samalla tavalla, mutta viittaen itse selkeyden vuoksi vapaaehtoistyöhön, ja sitä tekevään henkilöön vapaaehtoisena.

Vapaaehtoistyön avulla yksilö voi osallistua kehittämään yhteisöä koskevia asioita, päästä vaikuttamaan ja tehdä itselleen merkityksellistä toimintaa (Laimio 2017, 4). Vapaaehtoisuuteen liitetään myös vapaaehtoisen mahdollisuus toimia vapaaehtoisena satunnaisesti tai pidemmällä aikavälillä (Valliluoto 2014, 15). Vapaaehtoisena voikin toimia kuka vain oman jaksamisensa ja kykyjensä mukaan. (Kansalaisareena 2021.) Vapaaehtoistyö ei korvaa palkattua työvoimaa, vaan toimii omana lisänään toiminnassa. Palkatun henkilöstön ja vapaaehtoistyöntekijöiden toimenkuvan välillä on tärkeää pitää selkeänä. (Kaila 2014, 44.) Tällä halutaan välttää epäoikeudenmukaisen kohtelun kokemuksia, kun osa ei saisi palkkaa samoista työtehtävistä. Lopullinen vastuu ja päätöksenteko projekteissa säilyy edelleen ammattityöntekijöillä ja projektien johtajilla. (Mt., 31, 116.) Painolasti ei saa kaatua vapaaehtoisten harteille, vaan heidän työnsä tukee projektien edistymistä ja tavoitteita. Näin vältetään myös työmarkkinoiden vääristymiä. Tämän

varmistaminen on tärkeää myös KVT:n sekä SCI:n näkökulmasta eri projektien kanssa yhteistyötä tehdessä (The Association of Service Civil International 2021d; Viitaniemi 2021). Arviointilomakkeella pyritään arvioimaan myös tämän toteutumista.

Kansainvälinen vapaaehtoistyö rikastaa kulttuurisen moninaisuuden kautta paikallisissa projekteissa tehtävää toimintaa. (Saloniemi 2011, 42-43.) Vapaaehtoisten sekä muiden työntekijöiden välille luodaan uusia tapoja kommunikoida ja työskennellä yhdessä. Uudenlaiset asenteet ja kohtaamiset kehittävät myös paikallista toimintaa. Globaaleihin tulevaisuuden haasteisiin tarvitaan yhteisiä ratkaisuja eri kansakuntien välillä, ja ruohonjuuritason toiminta luo edellytyksiä tällaiselle työlle. Kansainvälisesti toimivassa järjestöjen verkostossa myös arvoperustan on tärkeää olla samankaltainen. (Aaltonen, Heiskanen & Innanen 2003, 149.) Keskustelun käyminen arvoista ja toimintatavoista on tärkeää, ja sille on hyvä myös antaa aikaa.

Vaikka KVT on määritellyt omat arvonsa, ohjenuorana toimivat myös SCI:n arvot. KVT varmistaa, että vapaaehtoistyö Suomessa ei ole kattojärjestön arvojen vastaista. Tämä on välttämätöntä myös kansainvälisen yhteistyön kannalta. On yleistä, että kansainvälisessä verkostossa jokaisella maalla on lisäksi omat arvonsa. (Mt., 149-150.) Paikalliset kulttuurierot ja tavat voivat heijastua arvoihin tietyllä alueella. Ne eivät saa kuitenkaan olla ristiriidassa kansainvälisen organisaation arvojen kanssa.

6 MENETELMÄT

Kehittämistyön menetelminä käytin opinnäytetyössäni haastattelua sekä havainnointia. Ne nähdään perinteisinä laadullisen tutkimuksen menetelminä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 83). Laadullisessa tutkimuksessa tutkija koittaa ymmärtää itselleen tuntematonta ilmiötä. (Kananen 2015, 127-128.) Aineistoa saatetaan kerätä ja prosessia jatkaa syklissä, kunnes tutkimuskysymyksiin löytyy vastaus. Laadullisessa tutkimuksessa kiinnostuksen kohteena ovat ihmisten väliset suhteet sekä niiden välisten merkitysten kokonaisuudet. (Vilka 2015, 75-76.) Tutkimuskysymykset voivat käsitellä kokemuksia tai käsityksiä tietyistä aihepiiristä. Näin tavoitteena on tehdä tulkintoja ihmisten toiminnasta.

Tutkimuskysymykseni ”Mitä tulee huomioida palautteen arvioinnissa KVT:n arvojen toteutumisen kannalta?” sekä ”Kuinka palautteenkeruuta ja arviointilomaketta tulisi kehittää?” auttoivat kehittämistyön alkuvaiheessa oikeaan suuntaan. Halusin itse ottaa haastatteluiden sekä havainnoinnin kahden rinnalle menetelmän, jolla kerätä erilaista aineistoa muiden tueksi. Tämän myötä hyödynsin lähestymistapana narratiivista tutkimusta, jonka kautta pyysin haastateltaviani tuottamaan kertomukset liittyen yhteen apukysymyksistäni, ”Kuinka arvojen toteutuminen näkyy leireillä?” Tämä apukysymys auttoi minua myös myöhemmin analyysivaiheessa.

Lähdin toteuttamaan kehittämistyötä kokemuspohjaisesti vapaaehtoistyöleirien leirinvetäjien näkökulmia kartoittaen sekä tehden omia huomioita. Haastateltavia ja tätä kautta tarinoita oli vain kolme, mutta en nähnyt aineiston pienuuden olevan ongelma laadullisessa tutkimuksessa. Tilaaja sai leirinvetäjiltä suostumuksen välittää neljän mahdollisen haastateltavan yhteystiedot eteenpäin minulle.

Alkuperäisenä tarkoituksena minun oli haastatella noin viittä aiempaa leirinvetäjää, mutta kontaktin saaminen mahdollisiin haastateltaviin osoittautui ajoittain haastavaksi, sillä kaikki eivät vastanneet yhteydenottoihini useammakaan sähköpostiviestin jälkeen. Kolmen haastateltavan lisäksi sain kuitenkin kerättyä myös heiltä toisenlaista aineistoa kertomusten muodossa, ja toimin itse leirinvetäjänä vapaaehtoistyöleirillä. Kolmen erilaisen menetelmän kautta opinnäytetyössäni muodostui triangulaatio, jonka kautta erilaiset aineiston osiot täydentävät toisiaan (Kananen 2015, 327). Triangulaation myötä kehittämistyössä käytetään monimenetelmäisyyttä, ja se lisää tulosten luotettavuutta.

6.1 Teemahaastattelut

Jotta kykenin keräämään kattavammin tietoa KVT:n leiritoiminnasta, palautejärjestelmästä sekä leirinvetäjien kokemuksista, päädyimme tilaajan kanssa ratkaisuun, jonka myötä haastattelun aiemmin vapaaehtoistyöleireille osallistuneita leirinvetäjiä. Haastattelu on yleinen tiedonhankinnan muoto, jolla kerätää tietoa ihmisten mielipiteistä, käsityksistä ja uskomuksista (Hirsjärvi & Hurme 2010, 11). Haastattelu valikoitui toimivaksi menetelmäksi, sillä sen avulla kykenin keräämään kokemuspohjaista tietoa leirinvetäjiltä myös aiemmilta leireiltä. Tilaaja selvitti listan halukkaista haastateltavista ja toimitti tämän minulle. Otettuani yhteyttä useampaan leirinvetäjään, päädyin haastattelemaan heistä kolmea. Toteutin kaksi haastatteluistani kesä- ja heinäkuussa Skype- sekä Zoom-palveluilla ja viimeisen kasvotusten lokakuussa 2020. Päädyin hyödyntämään teemahaastattelua, sillä se antaa joustavuutta, ja mahdollistaa kysymysten syventämisen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87-88). Teemahaastattelut ovat Sirkka Hirsjärven sekä Helena Hurmeen (2010, 47-48) mukaan puolistrukturoitujen haastattelujen alalaji. Yksi tai useampi haastattelun osio, tässä tapauksessa sen teemat, ovat samat jokaisella haastattelukerralla. Tämän takia teemahaastattelu on puolistrukturoitu menetelmä, vaikkakin lähempänä strukturoimatonta haastattelua. Teemahaastattelujen myötä sanamuotoja sekä kysymysten järjestystä voi muuttaa ja tarkentaa tarpeen mukaan. Teemahaastattelujen riskinä on liiallinen kysymysten ja haastateltavien kokemusten rajaaminen teemojen kautta. (Hyvärinen 2017, 22.) Haastateltavat voivat kokea valitut teemat itselleen etäisiksi, ja mahdollista hyvää tietoa ei saada tavoittaa kysymysten määrittelyn kautta. Koska haastateltava ei ole mahdollisesti ollut mukana määrittelemässä teemoja etukäteen, on haastattelijan hyvä tiedostaa tämä teemahaastatteluita tehdessään. Tutkija tai kehittäjä on valinnut teemat ja alustavat kysymykset jo valmiiksi, ja siitä näkökulmasta se on strukturoidumpi haastattelun muoto. Tärkeämpänä teemahaastattelua tehdessä voi kuitenkin olla haastateltavan kuuntelu ja hänen esiin nostamansa teemat, sekä reagointi tilanteessa.

Aineistoa kerätessä minulla oli kaksi selkeää teemaa, järjestön palautejärjestelmä sekä arvot, joista etsin tietoa. Koska nämä kaksi aihepiiriä olivat erittäin keskeiset, oli teemahaastattelu luonteva tapa aineistonkeruuseen. Vaikka olin määritellyt nämä teemat jo etukäteen, pyrin kuuntelemaan ja reagoimaan haastateltavien vastauksiin mahdollisimman hyvin haastattelutilanteissa. Teemahaastattelut mahdollistivat teemoihin liittyvien lisäkysymysten esittämisen ja antoivat liikkumavaraa. Käytössäni minulla oli alustava haastattelurunko (liite 1.).

6.2 Narratiivinen tutkimus ja kertomukset

Narratiivinen tutkimus on yksi laadullisessa tutkimuksessa käytettävistä lähestymistavoista (Squire, Andrews & Tamboukou 2009, 1; Heikkinen 2018, 176). Siinä tutkittavana ovat kertomukset ja kertomisen tavat. (Heikkinen 2018, 172.) Narratiivisuuden voi kääntää suomeksi tarkoittamaan kertomuksellisuutta tai kerronnallisuutta. Narratiivista tutkimusta ei itsessään voi määritellä yksiselitteisesti. (Squire ym. 2009, 1.) Tutkimusote ei tarjoa selkeätä etenemiskavaa, menetelmiä tai analyysitapoja. Tutkimuksen kehyksessä ollaan kiinnostuneita kuitenkin narratiiveista, eli merkityksistä koostuvista kertomuksista. (Yrjänäinen & Ropo 2013, 23-24.) Narratiivilla verbalisoidaan sanattomia ja abstrakteja merkityksiä kertomukseksi. Tästä muodostuu narratiivien rakentumisen prosessi. Narratiivisessa tutkimuksessa ei olla kiinnostuneita vain kertomuksista tai kerronnan lopputuloksesta, vaan myös tästä kerronnallisesta prosessista. (Heikkinen 2018, 172, 176-177.) Kertomista pidetään ihmiselle luontevaksi tavaksi hahmottaa todellisuutta ja tapahtumia. Narratiivista tutkimusta on harjoitettu pitkään erityisesti kansanperinteen sekä kirjallisuustieteen tutkimuksessa. (Ropo & Huttunen 2013, 9.) Kertomuksellisuutta on tutkittu myös muun muassa kasvatustieteissä ja psykologiassa.

Kertomusta ja tarinaa käytetään suomen arkikielessä yleisesti toistensa synonyymeina. (Heikkinen 2018, 172-174.) Käsitteiden välille, ja myös narratiivin määritelmälle, on kuitenkin tehty ero erityisesti kirjallisuustieteessä. Tarina on kertomuksen tapahtumien kulun kuvaus. Eroa voidaan hahmottaa myös kerronnallisen diskurssin kautta. Sillä viitataan kertomisen tapaan, muotoon ja välineisiin, joilla kertomuksia kerrotaan. Näin kertomus on tarina esitettynä ja pitää itsessään sisällään tarinan. Haastateltavieni kanssa keskustellessa olen itsekin käyttänyt tarinan ja kertomuksen termejä vaihtelevasti. Tässä opinnäytetyössä pitäydyn selkeyden vuoksi termissä kertomus, ja tämän lisäksi lähestymistavasta puhuttaessa käytän narratiivista tutkimusta. Kertomuksella viitataan kielellisesti tai ilman sanoja esitettävään tarinaan, jossa tapahtumarakenne ei etene välttämättä lineaarisesti (mt., 172-173).

Kertomuksissaan haastateltavat vastasivat kysymykseen ”Miten KVT:n neljä arvoa (rauha, yhdenvertaisuus, yhdessä tekeminen, aktiivinen kansalaisuus) toteutuivat mielestäsi Suomessa järjestetyillä vapaaehtoistyöleirillä / -leireillä?” Toimitin kuvauksen kertomuksen toivotusta sisällöstä haastateltaville sähköpostitse (liite 2.). Haastateltavat saivat tuottaa kertomukset valitsemisissaan muodoissa, ilmaisten kokemuksensa itselleen mielekkäällä tavalla.

Kaikki kolme kertomusta toimitettiin eri muodoissa. Ensimmäinen kertomus saapui äänitiedostona, jossa haastateltava kuvaili kertomuksensa ääneen. Toinen kertomus muodostui kuvasta, jossa haastateltavan ajatukset olivat kirjoitettu miellekartan muotoon. Kolmas kertomus tuotettiin tekstimuodossa. Ensimmäinen kertomus sijoittui vapaaehtoistyöleirillä sattuneeseen tilanteeseen, miellekartassa kuvailtiin neljän arvon näkymistä konkreettisesti ja tekstimuotoisessa tarinassa KVT:n arvoja kuvailtiin improvisaatioteatterin harjoitteen kautta.

Näen, että kertomukset ja narratiivisen tutkimusotteen hyödyntäminen toivat opinnäytetyöhöni erilaista ja muuta aineistoa tukevaa tietoa, ja siksi ne olivat hyvä valinta haastatteluiden sekä havainnoinnin rinnalle.

6.3 Osallistuva havainnointi

Havainnoinnissa tutkimuksellisen kehittämistyön toteuttaja tai tutkija tarkkailee tutkittavaa kohdetta ja tekee tästä muistiinpanoja tai kenttäraporttia (Metsämuuronen 2011, 120). Havainnoinnin voi jaotella neljään osallistumisasteeseen. (Grönfors 2011, 49.) Ne ovat havainnointi ilman osallistumista, osallistuva havainnointi, osallistava havainnointi sekä piilohavainnointi. Käytin opinnäytetyöni aineiston hankinnassa osallistuvaa havainnointia vapaaehtoistyöleirillä. Osallistuva havainnointi voidaan nähdä pelkistetyksi määriteltynä tietoisena ja systemaattisena osallistumisena tutkittuun kohteeseen. (Mt., 52.) Pyrkimyksenä on kerätä aineistoa erilaisista tilanteista ja tapahtumista. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija tai kehittämistyön tekijä toimii aktiivisesti vuorovaikutuksessa tutkittavina olevien kanssa (Tuomi & Sarajärvi 2018, 94-95). Osallistuvan havainnoinnin voidaan nähdä toimivan myös kahden ääripään välillä, jossa tutkija toimii valitsemassaan kohdassa täydellisesti osallistuvana tai osallistumattomana (Metsämuuronen 2011, 120-121; Tuomi & Sarajärvi 2018, 95).

Minulla ei ollut paljoa tietoa etukäteen opinnäytetyöni teemoista. Tästä syystä tiedon keräämiseen havainnointi oli toimiva menetelmä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 93-94). Havainnointi nähdään tukevan myös muita aineiston hankinnan menetelmiä. Osallistuvana havainnoijana toimin vapaaehtoistyöleirillä leirinvetäjänä sekä vapaaehtoisena muiden kanssa työntekoon ja vapaaajan ohjelmaan osallistuen. Kirjoitin havaintojani ylös muistikirjaani leirin aikana. Leirin jälkeen koostin ajatuksistani sekä reflektoinnistani vielä oman tiedostonsa.

7 ANALYYSI

Aineiston analyysin avulla pyritään yleisesti erittelemään ja luokitteluun aineistoa. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 136, 143-144.) Laadullisessa tutkimuksessa analyysissä voi hyödyntää moninaisia menetelmiä, ja vakiintunutta menettelytapaa ei ole olemassa. Erittelyn ja luokittelun jälkeen analyysiprosessissa voi edetä kuitenkin esimerkiksi luomaan kokonaiskuvaa ja jonkinlaisia johtopäätöksiä.

Litterointi on osassa tutkimusprosesseista analyysin ensimmäinen vaihe (Ruusuvuori & Nikander 2017, 437). Litterointia voidaan kutsua pelkistetyksi haastatteluaineiston purkamiseksi. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 135). Käytännössä nauhoitettu tai videoitu haastattelu muunnetaan tekstiksi, josta muodostuu tutkimusaineisto. (Ruusuvuori & Nikander 2017, 427, 429.) Tarkkuus, jolla litterointi suoritetaan, vaihtelee tutkimuskysymysten mukaan. Tutkija tai kehittäjä voi kokea, että ei tarvitse muun muassa äännähdyksen merkitsemistä tekstiin, jos hän on kiinnostunut haastattelun sisällöstä, eikä tavasta, jolla haastateltava ilmaisee asiansa. Puhetapaa tulkitessa myös muun muassa äänenpaino ja puheen katkeilevuus voivat olla tärkeitä itse sanamuotojen lisäksi. Osassa tapauksista voi olla tarpeen litteroida vain osa haastattelusta. (Mt., 435, 437.) Jo tällöin kehittäjä tekee analyysillään valintoja kiinnostavista huomioista ja prosessoitua aineistoa ennen itse aineiston tekstin lopullista muodostumista.

Omassa opinnäytetyössäni olin kiinnostunut haastateltavien kokemuksista ja tätä kautta nauhoitteiden sisällöstä. Tämän myötä litteroidessani en sisällyttänyt tekstiin toistuvia sanoja tai esimerkiksi huokauksia. Litteroin omat haastatteluni kokonaisuudessaan, jotta kykenin tarvittaessa palaamaan myös niihin kohtiin, joiden en kokenut sillä hetkellä olevan olennaisia opinnäytetyöni kannalta. Säilytin nauhoituksia koko opinnäytetyöprosessin ajan, jotta pystyisin tilanteen vaatiessa palaamaan tarkempiin sanamuotoihin tai tarkistamaan litterointejani. Haastattelujen lisäksi äänitiedostoksi oli tuotettu yksi haastateltavan kertomus, jonka myös litteroin.

Litteroinnin jälkeen aineistoni oli suurimmaksi osaksi kirjallisessa sekä osittain kuvallisessa muodossa, jolloin pääsin etenemään analyysissäni teemoitteluun sekä kertomuksen rakenteen analyysiin. Analysoin koko aineistoni teemoittelun avulla. Koska pyrin saamaan kertomuksilla moninaisempaa aineistoa, halusin myös analyysivaiheessa hyödyntää toisenlaista menetelmää. Tästä syystä käytin kahden kertomuksen analysointiin lisäksi myös kertomuksen rakenteen analyysiä.

Ensimmäinen aineistoni kertomuksista oli haastateltavan äänittäjä kertomus. Toinen oli kuva miellekartasta, johon haastateltava oli koonnut ajatuksiaan. Kolmas kertomus muodostui tekstiedostosta. Olin antanut haastateltaville vapauden tuottaa kertomukset missä muodossa tahansa, jotta heidän omat kokemuksensa ja näkemyksensä tulisivat esille. Koin kuitenkin haastavaksi löytää narratiivisen tutkimuksen kautta analyysimenetelmää, joka ei muistuttanut läheisesti teemoittelua. Päädyin käyttämään kertomuksen rakenteen analyysiä, sillä sen avulla pystyin analysoimaan kahta kertomustani. Miellekartan kertomus ei edennyt lineaarisesti, ja koin yllätyksekseni vaikeutta löytää sen analysointiin hyvää toista menetelmää. Näin käytin kuvallisen kertomuksen analyysiin teemoittelua.

Ensimmäinen kertomus kuvasti vapaaehtoistyöleirillä tapahtunutta tilannetta, jossa haastateltava oli ollut itse mukana. Tekstimuotoisessa kertomuksessa haastateltava kuvaili, kuinka improvisaatioteatterin harjoitteissa ilmenevät asiat voivat myös kuvastaa arvojen esiintymistä vapaaehtoistyöleirillä. Miellekartasta muodostuvassa kertomuksessa haastateltava oli jakanut huomionsa KVT:n neljän arvon mukaisesti, ja avasi, kuinka arvot voivat käytännössä näkyä vapaaehtoistyössä. Miellekartan muodosta minun oli helppo liittää nämä huomiot omaan listaukseeni arvojen toteutumisesta konkreettialtasella.

7.1 Teemoittelu

Teemoittelulla etsitään yhtäläisyyksiä ja toistuvia asioita aineistosta (Hirsjärvi & Hurme 2010, 173). Siinä laadullista aineistoa pilkotaan ja ryhmitellään aihepiirien mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 105-107.) Näin esille nousevat tiettyjä teemoja kuvaavat näkemykset. Haastattelujen yhteydessä teemoittelun kautta etsitään aiheita, jotka ovat yhteisiä useammalle haastateltavalle (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2010, 99). Jos haastateltavia on yksi, toistuvia piirteitä etsitään tämän haastattelun sisältä. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 173.) Ne linkittyvät yleensä erityisesti teemahaastattelussa jo ennen haastattelua määriteltäviin teemoihin, mutta voivat nostaa esille myös uudenlaisia huomioita tai aiheita. Tutkijalla on suuri rooli yhtäläisyyksien luokittelussa, sillä todennäköisesti haastateltavat eivät tuo näkemyksiään esille täysin samalla tavalla.

Etsin yhtäläisyyksiä aineistoni eri osa-alueista, ja ne pohjautuivat opinnäytetyöni kahteen isoon teemaan, palautteenkeruuseen ja arvoihin. Tutkimuskysymykseni olivat vahvasti sidoksissa näihin teemoihin. Palautteenkeruuseen liittyivät kysymykset ”Mitä tulee huomioida palautteen arvioinnissa KVT:n arvojen toteutumisen kannalta?” sekä ”Kuinka palautteenkeruuta ja arviointilomaketta tulisi kehittää?” Arvoihin liittyvä apukysymys ”Kuinka arvojen toteutuminen

näky leireillä?” oli erityisen tärkeä analyysivaiheessa, ja sen alle muodostui arvokohtainen lista käytännön asioista, joissa arvojen toteutuminen muun muassa näky vapaaehtoistyöleireillä.

Etsin haastatteluaineiston, kertomusten sekä osallistuvan havainnoinnin muistiinpanoista näiden aineistojen sisältä löytyviä toistuvia piirteitä. Litteroidussa haastatteluaineistossa korostin huomioita, jotka koin mielenkiintoisina ja asioita, joita oli noussut esille myös toisissa haastatteluissa. Tämän jälkeen etsin huomioita, jotka toistuvat koko aineistossa sekä eri aineistojen välillä. Luokittelin nämä piirteet kahteen teemaani, keskittyen erityisesti löytämään tietoa tutkimuskysymyksiini. Muodostin teemoista miellekartan, jolla hahmottaa kokonaisuutta.

Yhden osan miellekartasta varasin aineistossa toistuvien huomioiden ja yhtäläisyyksien listaukselle. Yhtäläisyydet olivat jaoteltu aineistonkeruun menetelmien mukaisesti haastatteluihin, kertomuksiin ja havainnointiin. Näiden alla huomiot jaoin omiin osioihinsa riippuen siitä, liittykö huomio arvoihin vai palautteeseen.

Haastatteluissa nousi esimerkiksi esille arviointilomakkeen kysymykset, joiden ei koettu olevan tarpeeksi täsmällisiä, ja palautteenantajien eroavaisuudet mieltymyksistä antaa palautetta kirjallisesti. Havainnoinnin kautta nousi esille muun muassa leirielämän hektisyys ja kuinka arvojen yleisesti koettiin toteutuvan omalla vapaaehtoistyöleirillämme. Arvojen toteutumisen koetaan näkyvän myös esimerkiksi hyvinvointina ja samanlaisina mahdollisuuksina päätöksentekoon. Arviointilomakkeen isot teemat ja täsmentävien kysymysten puuttuminen toistuivat aineiston eri osissa, sekä haastatteluiden että havainnoinnin kautta. Nämä yhtäläisyydet kirjasin myös tilaajalle toimitettuun johtopäätösten koosteeseen.

Miellekartta auttoi minua myös toisen analyysimenetelmäni linkittämiseen osaksi teemoittelua ja auttoi johtopäätösten muodostamisessa. Tein eri arvoihin jaotellun listauksen siitä, kuinka näiden toteutuminen näky mahdollisesti leireillä ja KVT:n toiminnassa. Tätä listaa hyödynsin johtopäätöksissä ja arviointilomakkeen kehittämis ehdotuksissa.

7.2 Kertomuksen rakenteen analyysi

Yksi tapa lähestyä analyysiä narratiivisen tutkimuksen kautta on William Labovin ja Joshua Waletzky:n sosiolingvistinen kertomuksen rakenteen analyysi. (Hänninen 2018, 196.) Siinä kertomus jaetaan yleensä samassa järjestyksessä ilmeneviin viiteen rakenneosaan. Sosiolingvis-

tiikka on yksi kielitieteen alahaaroista (Van Herk 2018, 28). Kielitiede, toisilta nimiltään kielentutkimus tai lingvistiikka, on tieteellistä tutkimusta, joka kohdistuu luonnollisiin kieliin. (Karlsson 2008, 31-32.) Kieltä tulee kuitenkin tutkia omasta kielitieteellisestä näkökulmastaan, ei esimerkiksi psykologian tai matematiikan kautta. Tutkimuskohteina ovat erityisesti kielijärjestelmä, kielioppien kuvaus sekä kielten ominaisuuksien vertailu. Sosiolingvistiikka keskustelee myös sosiaalitieteiden kanssa. (Van Herk 2018, 17, 28.) Yleisesti se määritellään kielen ja yhteiskunnan välisten suhteiden tieteellisenä tutkimuksena.

Labovin ja Waletzky'n kertomuksen rakenteen analyysi keskittyy tapahtumien kulkuun, sillä kertomuksen nähdään kuvastavan tapahtumia. (Patterson 2009, 23.) Lähestymistapa on lisäksi tekstipainotteinen, ja sitä on kritisoitu kertomuksen kontekstista irrottamisesta. Rakenteellisempi kertomusten analysointi toi kuitenkin opinnäytetyöhöni erilaisia näkökulmia teemoittelun tueksi. Analyysitapa myös vahvisti muita tekemiäni havaintoja sekä niistä tehtyjä päätelmiä.

Toistuvasti tietyssä järjestyksessä toistuvat viisi rakenneosaa ovat jaoteltu abstraktiin, orientaatioon, mutkistavaan toimintaan, evaluaatioon sekä lopputulokseen. (Patterson 2009, 24-28; Hänninen 2018, 196-197.) Näiden lisäksi kertomuksen lopussa voi ilmetä päätäntä. Joka kerta kertomukset eivät etene täysin esitetyn kaavion mukaisesti. Eri rakenneosat on kuitenkin yleisesti helppo havaita tekstistä.

Kuvio 4. Labovin ja Waletzky'n analyysin rakenneosat. Suluissa alkuperäiset termit englanniksi.

Rakenneosat etenevät yleensä yllä esitetyn kuvion mukaisessa järjestyksessä. (Katso kuvio 3.) Suluissa mainitaan rakenneosien alkuperäinen englanninkielinen termi Wendy Pattersonin (2009, 24-29) artikkelin mukaan.

Abstrakti kertoo lyhyesti, mistä kertomuksessa on kyse. Se voi kuvata myös koko kertomuksen kulun tiivistetysti. (Patterson 2009, 24-28; Hänninen 2018, 196-197.)

Orientaatio vastaa, ketkä ovat osallisina kertomuksessa, sekä minne ja mihin aikaan se sijoittuu. Orientaatio taustoittaa tulevia tapahtumia.

Mutkistava toiminta kuvaa tapahtumien sarjaa. Sen avulla saamme tietää, mitä seuraavaksi tapahtui. Tapahtumat saavat kertomuksen liikkeelle ja vievät sitä eteenpäin.

Evaluaatio toimii arviointina kertomuksesta. Se tuo esille kertomuksen ytimen ja pääpointin. Evaluaatio paljastaa kertojan perspektiivin ja kokemuksen kertomuksesta sekä luo dramatiikkaa.

Lopputulos tuo juonen päätökseen ja selventää, kuinka kertomus päättyy.

Päätännän avulla kertoja tuo kertomuksen takaisin nykypäivään ja viittaa kertomuksen olevan päätöksessä. Päätäntä sitoo ilmentyessään kertomuksen yhteen ja sulkee sen. Joka kerta kertomuksessa ei ilmene päätäntää, vaan se voi päättyä jo lopputulokseen.

Rakenneanalyysissä keskityin erityisesti evaluaatioon, sillä se oikeuttaa kertomuksen jakamisen sekä ilmaisee sen ydinviestin (Patterson 2009, 26-28.) Labovin ja Waletzky'n analyysitapa nostaa esille yleisesti hyvin erilaisia narratiiveja, ja mahdollistaa eri kertomuksien vertailun.

Äänitetty suullinen kertomus sekä kirjoitettu teksti toimivat selkeinä kertomuksina, joita käyttää kertomuksen rakenteen analyysiin. Litteroituani äänitiedoston etsin tekstistä Labovin ja Waletzky'n esittämää kuutta rakenneosaa. Tässä kertomuksessa kertoja kuvasi vapaaehtoistyöleirillä todistamaansa tilannetta. Evaluaatio esiintyy tekstissä erityisesti lopputuloksen jälkeen, mutta sen voi tulkita myös nousevan esiin useammassa kohtaa kertomusta. Tässä tapauksessa näin osien ilmentyvän kertomuksessa eri järjestyksessä, kuin yleisesti. Myös kuudes rakenneosa, päätäntä, löytyi kertomuksesta helposti.

Abstrakti: Mä halusin nyt kertoa tarinan KVT:n vapaaehtoisleirillä tapahtuneesta tosielämän tilanteesta. Ja tämä on semmoinen tarina, joka jäi elämään meidän vapaaehtoisten keskuudessa ja jota on paljon kerrottu eteenpäin.

Orientaatio: Tässä tilanteessa meillä oli tavallaan semmonen kansainvälinen ilta, mihin kutsuttiin - sillon meillä oli, sillä viikolla, tämmönen lastenleiri täällä meidän vapaaehtoistyöleirin paikassa - ja me kutsuttiin vanhemmat ja lapset sitten illalla syömään meidän vapaaehtoisten tekemiä kansainvälisiä ruokia. Ja meillä oli Meksikosta vapaaehtoistyöntekijä, nuori tyttö tai nainen, joka halus ehdottomasti tehdä tämmöstä paikallista jälkiruokaa.

Jo seuraavan osion voi nähdä evaluaationa: *Ja se oli ylipäätään, koko tää tilanne oli musta ihana tämmönen yhdenvertainen tapahtuma, missä kaikki sai osallistua omien kykyjen mukaan, ja vaikuttaa siihen, miten se ilta toimi. Ja kaikki tavallaan ehdotukset otettiin hyvin rauhanomaisesti mukaan ja vastaan,*

Mutkistava toiminta: *mutta hauskuus oli siinä, että meidän tavallaan isäntä, tai tää leiriemäntä niin sanotusti, hoiti nää ruoka-aineiden hankinnat, ja mä välitin tämän vapaaehtoisen antaman reseptin. Ja itsekin katoin, kun näin, reseptiä, että hetkinen, että täällä on neljäkymmentä sitruunaa tässä reseptissä, et miten se voi olla mahollista, ja mitä hän on tekemässä.*

Myös seuraavan osan kertomuksesta voi nähdä osana evaluaatiota: *Mutta, siinäkin tapauksessa me ei lähetty millään tavalla kritisoimaan tätä asiaa,*

Mutkistavien toimintojen sarja jatkuu: *mä vähän kyselin, että oikeestiko neljäkymmentä sitruunaa, että mitä sä aiot tehdä, mut hän sanoi, että joo nelkyt sitruunaa. Ja sit mä olin, et okei, hän haluaa neljäkymment sitruunaa, mennään sillä. Sen jälkeen vein tälle meidän isännälle tän ostoslistan, ja hän itsekin katsoi, että hetkinen, nelkyt sitruunaa. Mä olin, et joo kyllä, hän haluaa nelkyt sitruunaa. No, sitten hän kävi kaupassa, aikansa oli poissa, ja lopulta tuli hirvittävän ison sitruunakassin kanssa – tietysti oli muitakin tuotteita, mutta sitruunakassin kanssa – ja hän kovasti pahotteli, että minä kävin monessa kaupassa ja otin kaikki sitruunat, mitä siellä oli, mutta sain vain, en nyt suoraa lukua muista, mutta sanotaan kaksikymmentäkaksi sitruunaa. Ja sitten meidän vapaaehtoistyöntekijä, tää meksikolainen, näkee nämä sitruunat, ja on sillai, et hetkinen, että mä ajattelin, et ne sitruunat on ihan pieniä. Ja sitten me ollaan sillain, että ihmetellään tilannetta ja ollaan et, hetkinen, et ei Suomessa ole mitään pieniä sitruunoita, ne on tällasia, tässä on nää nelkyt mitkä sä tilasit tai tän verran saatiin. No ei siinä mitään, ei me alettu siinä niinkun sitä asiaa harmittelemaan tai riitelemään, me naurettiin yhdessä, ja sitten alettiin vitsailee et no mitäs me nyt näillä kaikilla sitruunoilla, kun sä tarvitset kolme vai kaksiko hän tarvitsi siinä tilanteessa.*

Lopputulokset: *Ja sen jälkeen tehtiin sitten sitä hyvää jälkiruokaa, mikä oli aivan loistavaa, kaikki piti siitä, naurettiin ja otettiin huumorilla tämä sitruuna-asia, ja kaikki sitten pääty hyvin,*

Evaluaatio: *en tiä mitä kävi lopuille sitruunoille, mutta mun mielestä tää oli niinku hyvä esi-merkki siitä, et miten niinkun yhdenvertaisesti ja aktiivisia ihmiset saa olla. Ja miten rauhassa niinkun asiat otetaan huomioon, eikä lähetä ketään niinku mollaamaan tai pistämään alas sen takia.*

Päätäntä: Että tällanen tosielämän tarina, ja tosiaan tää tarina on jääny meidän leiriltä elämään, sitä kerrotaan eteenpäin nimenomaan tällasena kulttuurien törmäyksenä, mikä oli kuitenkin hauska asia.

Jaettuani kertomuksen rakenneosiin, etsin kertojan kertomuksen ydintä ja näkökulmaa evaluatation avulla. Siitä pystyin päättelemään, että KVT:n arvojen koetaan näkyvän esimerkiksi kaikkien yhdenvertaisina mahdollisuuksina osallistua toimintaan omien kykyjensä mukaisesti sekä kaikkien ideoiden ottamisena vastaan rauhanomaisesti ja kritisoimatta. Kaikki saavat olla aktiivisia, ja ketään ei arvostella.

Analyysitapa auttoi myös osaltaan vastaamaan kysymykseen ”Kuinka arvojen toteutuminen näkyy leireillä?” Lisäsin huomioit osaksi miellekarttaani, johon pystyin myös teemoittelulla jakamaan koko aineistoa kahteen teemaan, jotka olivat palaute ja arvot. Myöhemmin kertomuksen rakenteen analyysi auttoi myös muodostamaan listauksen, jossa kuvailin, kuinka arvot käytännössä näkyvät vapaaehtoistyössä kunkin neljän arvon kohdalla.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni johtopäätöksissä lähdin analyysin pohjalta vastaamaan tutkimuskysymyksiin ”Mitä tulee huomioida palautteen arvioinnissa KVT:n arvojen toteutumisen kannalta?” ja ”Kuinka palautteenkeruuta ja arviointilomaketta tulisi kehittää?” Teemoittelun kautta loin miellekarttaan kategorioita aineistossa toistuvista asioista, jotka erittelin arvoihin ja palautteeseen liittyviin huomioihin. Miellekarttaan lisäsin myös muita huomioita, jotka koin mielenkiintoisiksi sekä kertomuksissa esille nousseita asioita. Lisäksi kertomuksen rakenteen analyysin kautta loin kategorian kertomuksissa ilmeneville evaluaatioille, joita vertasin muuhun aineistoon löytääkseni yhtäläisyyksiä.

Otin yhteyttä myös KVT:n järjestökoordinaattoriin. KVT:n Leirikoordinaatioryhmä analysoi leiriltä tulleita palautteita ja vastaa jatkoprosessista vapaaehtoistyöleirien jälkeen. (Viitaniemi 2021.) Halusin tietää lisää tästä prosessista sekä lomakkeen rakentumisesta. Leireiltä kerätty palaute toimitetaan KVT:n leirikoordinaatioryhmä Koordikselle. Myös leirinjärjestäjät toimitavat oman palautteensa Koordikselle. Palautteista katsotaan ensimmäisenä, ilmeneekö jotain, mihin KVT:n tulisi puuttua välittömästi. Palautteita käydään läpi syvällisemmin syksyllä leirikauden päätyttyä, ja sen perusteella palautteesta nousseista huomioista informoidaan yleensä myös johtokuntaa. Palautteista ilmenneitä asioita voidaan käsitellä tarvittaessa syksyllä järjestettävillä vapaaehtoispäivillä, tulevissa leirinvetäjien valmennuksissa ja tehdessä yhteistyötä uudelleen samojen leirinvetäjien kanssa. Yleisesti huomiota kiinnitetään monessa palautteessa toistuviin asioihin ja esille nouseviin vakaviin ongelmiin. Etusijalla ovat käytännön asiat, kuten työnteko, majoitus, työturvallisuus ja tiedonkulku. KVT varmistaa myös, että työ vastaa sen sekä kattojärjestö SCI:n arvoja, ja että vapaaehtoisten tekemä työ ei korvaa palkattua työvoimaa.

Järjestökoordinaattorilta saamani lisätiedot auttoivat minua hahmottamaan, millaisia asioita huomioida tilaajalle lähetettävässä dokumentissa ja kehitysideoissa. Tämä edisti lisäksi johtopäätösten kiteyttämistä suoritettuani analyysin loppuun.

8.1 Arvot

Koska arvojen määritelmät voidaan käsittää yksilöstä riippuen eri tavoin, lähdin hakemaan vastausta leirinvetäjien näkökulmasta siihen, millä tavalla ne näkyvät ruohonjuuritasolla vapaaehtoistyöleirillä. Tutkimuskysymyksen alakysymyksenä toimiva ”Kuinka arvojen toteutuminen

näky leireillä?” auttoi minua erityisesti johtopäätösten luomisessa. Loin teemoittelun kautta muodostuneeseen miellekarttaan oman osion listaukselle eri arvoista, ja niiden konkreettisesta näkymisestä vapaaehtoistoiminnassa.

Kertomuksissa tuotiin esille, että kaikkien kyky osallistua toimintaan omien kykyjensä mukaisesti liitettiin yleisesti yhdenvertaisuuteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Toisten kohtaaminen samalla tasolla ja kaikkien toimiminen samanvertaisina yhdistettiin yleisesti kaikkiin arvoihin. Kuvapohjainen kertomus toi esille mielenkiintoisen huomion siitä, että yhdessä tekeminen mahdollistaa myös muiden arvojen toteutumisen.

Samaiseen kertomuksen listauksessa aktiivinen kansalaisuus nähdään muun muassa innokkuutena osallistua vapaaehtoistoimintaan jatkossa, yhteenkuuluvuuden tunteena yhteiskuntaan sekä yhteisöön, oman toiminnan vaikutusten näkemisenä sekä tiiminä toimimisena. Yhdenvertaisuus ilmenee esimerkiksi avoimuutena ja kaikkien huomioimisena, kaikkien osallistumisena päätöksiin ja työntekoon, yhtäläisinä mahdollisuuksina osallistua samoista lähtökohdista, yhteisenä ideointina ja vuorovaikutuksena sekä jokaisen tukemisena. Jokaisen ideat otetaan vastaan, ja kaikilla on oma paikkansa sekä tila ryhmässä yksilöiden erilaisuuksista huolimatta. Nämä huomiot vahvistuivat myös äänitteenä toimitetussa kertomuksessa, jossa kuvailtiin vapaaehtoistyöleirillä tapahtunutta tilannetta.

Miellekartan muotoisessa kertomuksessa tuotiin esille, kuinka yhdessä tekemisen kautta vapaaehtoistyöleirille välittyy yhteinen tavoite, mukautuminen yhdessä muutoksiin ja tilanteisiin, syyllistämisen välttäminen ryhmässä sekä jaettu ilo onnistuessa, osallistuessa ja osallisuuden kokemuksesta. Yhteisen tavoitteen merkityksen havaitsin itse vapaaehtoistyöleirillä. Erityisen väsyttävän ja raskaan työpäivän jälkeen koin ryhmäytyneemme kunnolla, ja suhtauduimme huumorilla väsymykseemme. Yhdessä työpäivästä selvittyämme ryhmämme tiivistyi. Rauhan koetaan näkyvän esimerkiksi siteiden luontina sekä ystävyysuhteina, ajattelun avartumisena ja mielen hyvinvointina.

Tekstimuotoinen kertomus nosti esille, että vapaaehtoinen voi kokea olevansa vapautunut henkisesti että fyysisesti ja avoimempi toisia kohtaan. Improvisaatioteatterin harjoitteessa kaikki osallistujat lähtevät samoista lähtökohdista rakentamaan kohtausta yhdessä. Samalla muutoksiin lähdetään mukaan toiset huomioiden ja avoimena. Tämä lisää luottamusta, yhdenvertaisesti tiiminä toimimista sekä avoimuutta toisia kohtaan.

Teemahaastatteluissa sekä havainnoinnin kautta nousi ilmi, että leirien nähtiin mahdollistavan arvojen toteutumisen hyvin. Kaikkien on koettu tekevän töitä yhdessä yhteisen tavoitteen eteen, muutoksiin on sopeuduttu ja lähdetty mukaan. Yhteishenki tuo hyvää oloa, joka myös kannustaa lähtemään mukaan leireille uudelleen ja myös muuhun toimintaan. Rauhaa edistävät toisten kohtaaminen ja heille kokemusten jakaminen ja niistä oppiminen. Myös nettisivuillaan KVT kertoo rauhan ilmentyvän vuoropuheluna ja kohtauksina erilaisten ihmisten ja yksilöiden välillä, joka edistää ystävyyttä ja yhteisymmärrystä (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021b).

Koimme myös omalla leirillämme arvojen toteutuneen keskustellessamme niistä muiden vapaaehtoisten kanssa. Tosin rauhan määritelmää pohtiessamme mietimme, mitä se oikeasti tarkoittaa ja kuinka se leirillä näkyy käytännön tasolla. Haastatteluissa nousi esiin huomio siitä, että monen leirinjärjestäjän arvoperusta vastaa valmiiksi KVT:n arvoja. Tämä voi päteä myös vapaaehtoisiin. Arvojen koettiin näkyvän käytännön kautta. Niitä tuotiin esille myös leirinvetäjien koulutuksessa sekä keskustelussa KVT:n leirivierailun yhteydessä vapaaehtoistyöleirin keskivaiheilla. Haastateltavat pohtivat, pitäisikö arvoista keskustella jo heti leirin aluksi, tai useamman kerran leirin aikana.

Haastateltavien tekemät huomiot hyvinvoinnin ja arvojen kytköksestä on perusteltu. Vapaaehtoistyön nähdään myös yleisesti lisäävän hyvinvointia. (Ojanen 2001, 105-106.) Vapaaehtoistyö voi liittyä motivaatioon ja vastuuseen auttaa sekä toimia oman arvopohjan mukaisesti. Tämän myötä vapaaehtoistyöntekijä kokee toimivansa niin kutsuttua korkeampaa pyrkimystä varten, joka voidaan liittää hänen näkemykseensä hyvästä elämästä. Myös Andrew Sayer (2011, 33-35) argumentoi, että arvot linkittyvät hyvinvointimme. Kun toinen toimii arvojemme vastaisesti ja loukkaavasti, hän myös vahingoittaa hyvinvointiamme harmilla ja haittavaikutuksilla.

Havaitsin myös itse vapaaehtoistyöleirillä yhdessä tekemisen olevan tärkeä edellytys muille arvoille. Työnjaossa osa koki toiset työtehtävät ajoittain stressaavimpina toisiin verrattuina. Epäoikeudenmukaisuuden kokemukset vaikuttavat myös arvojen toteutumiseen. On tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa työnjakoon, jotta aktiivisen kansalaisuuden edellytykset täyttyvät. Haasteena arvojen toteutumiseen voi olla väsyttävät työpäivät tai muut syyt, joiden takia vapaaehtoinen ei ehkä halua viettää aikaa muiden kanssa. Kansainvälisessä työympäristössä päätöksentekoon, suunnitteluun ja toteutukseen voi myös kulua enemmän aikaa eri kulttuurien kohdatessa. (Aaltonen, Heiskanen & Innanen 2003, 149-150.) Myös arvokeskustelussa

vapaaehtoistyöleirillä määrittelyyn ja tulkintaan voi kulua aikaa. Myös paikallisessa kontekstissa ympäröivän yhteiskunnan arvot heijastuvat organisaation arvoihin. Näin eroavaisuuksia voi syntyä maiden välille yhteisestä verkostosta huolimatta.

8.2 Palautteenkeruu

Aineistossa toistuvia huomioita ja tutkimuskohteiden esille tuomia asioita olivat muun muassa palautteenantajien keskinäiset eroavaisuudet. Osa vastaa palautteeseen laajemmin, ja he eivät halua tuoda ajatuksiaan julki koko ryhmälle. Toisille muun muassa englannin kielen taidon takia kirjallinen palaute ei ole yhtä mielekäs täyttää. Arviointilomake käsitteli myös isoja teemoja, ja kysymysten toivottiin olevan yleisesti tarkempia tai kuvailevan esimerkein kyseisiä teemoja. Kaksi haastateltavista toi esille, että palautetta voisi kerätä muulloin kuin tunnemyrskyssä leirin lopussa. Kuulumiskierrokset, tai niin kutsutut fiilisringit, ovat yleisesti koettu hyväksi tavaksi ja mahdolliseksi ideaksi kerätä epävirallisempaa palautetta. Palautteenkeruu ei saa olla kuitenkaan liian uuvuttavaa, sillä työnteko itsessään vie energiaa leirillä. Lisäksi leirielämä on ajoittain hektistä. Hektisyyden havaitsin myös itse leirinvetäjänä leirillä.

Haastateltavat kokivat lomakkeen yleisesti olevan edelleen hyvä tapa kerätä palautetta, ja siksi itse arviointilomakkeen kehittäminen voi olla toimivampi vaihtoehto. Viimeinen palautteenkeruu on luontevinta toteuttaa vapaaehtoisleirin loppupuolella. Tunnemyrskyn ehkäisemiseksi lomakkeen voi täyttää jo ennen viimeistä työpäivää ja lähtöhetkeä. Jotta kaikki pääsisivät ilmaisemaan palautetta ja mielipiteitään itselleen luontevalla tavalla, voisi arviointilomakkeen rinnalle ehdottaa mahdollisesti muita tapoja palautteenkeruuseen. Leirielämän hektisyyden takia arviointilomake on kuitenkin, jos se säilytetään, tärkein palautteenkeruun menetelmä. Se on helposti dokumentoitavissa, ja tapahtuu leiriolosuhteissa, joissa voidaan varmistaa, että kaikki sen täyttävät. Koska koin, että arviointilomakkeen säilyttäminen on tässä hetkessä hyvä ratkaisu, näin, että kehittämistyössä voisi käyttää vanhaa lomakepohjaa. Helpoiten lähestyttävä vaihtoehto oli muokata arviointilomaketta tekemieni huomioiden pohjalta.

Arviointilomakkeen rinnalle voidaan luoda esimerkiksi leirinvetäjän kansioon tiedosto, jossa kuvataan erityisesti hyväksi koettua fiiliskierrosta sekä muita tapoja palautteenkeruuseen. Fiiliskierrokseen voidaan listata esimerkkikysymyksiä valmiiksi avuksi. Kun lomakkeen teemoista keskustellaan jo suullisesti ja mahdollisesti myös KVT:n leirivierailun yhteydessä, voivat kaikki ilmaista itseään myös verbaalisesti ja pohtia, mitä arvot ja kysymykset tarkoittavat. Jos arviointilomakkeiden täytölle varataan yhteinen aika, voidaan kysymyksistä keskustella

enemmän, ja kielitaidon puutteessa pyytää myös apua. Arviointilomakkeeseen toivottiin täsmäntäviä kysymyksiä eri teemoihin liittyen, tai esimerkkejä, kuinka kysymyksiin voi vastata. Jos teemat halutaan pitää monitulkintaisina, haastattelussa nousi esille idea luoda lisää tilaa kirjallisille vastauksille, jossa itse täsmentää omaa valintaansa. Arviointilomakkeeseen voi lisätä esimerkiksi täsmäntäviä kysymyksiä tai toteamuksia, joihin vastata. Tämä voi kuitenkin tehdä lomakkeesta itsessään liian pitkän. Toisena vaihtoehtona leirinvetäjille voisi tarjota tiedoston, jolla on listattuna apukysymyksiä ja täsmennyksiä teemoihin liittyen.

8.3 Lopputuotos

Vastattuani tutkimuskysymyksiini ja muodostettuani johtopäätökseni analyysin pohjalta, kokosin ne toimitettavaksi tilaajalle. Arviointilomake koettiin edelleen hyvänä palautteenkeruun tapana, ja näin olemassa olevan pohjan kattavana ja hyvänä. Tämän takia koin helpoimmaksi pohtia muokausehdotuksia tähän arviointilomakkeeseen. Koronaviruksen takia tuona ajankohtana alkuperäiseen arviointilomakkeeseen ei ollut pääsyä etätöiden takia. Tästä syystä en muokannut lomaketta suoraan, vaan listasin siihen liittyviä kehittämisideoita. Muokausehdotukset listasin erilliselle tiedostolle, jonka lähetin KVT:n toiminnanjohtajalle sekä järjestökoordinaattorille.

Tiedosto muodostui yleisistä kehittämistyöni johtopäätöksistä ja palautteenkeruuseen liittyvistä huomioista. Kirjattuna olivat yleisesti esille nousseet asiat ja kommentit palautteenkeruusta leireillä, sekä aineistoa kerätessä nousseista kehittämisideoista. Kirjoitin myös arvojen toteutumista sekä niistä nousseista ajatuksista. Tämän lisäksi muodostin arvokohtaisesti listauksen, joka kuvaa, kuinka arvot näkyvät ja toteutuvat käytännössä kokemusten mukaan. Näitä listattuja kohtia on mahdollista arvioida muun muassa arviointilomakkeen kautta. Jokaisen listatun kohdan perään annoin esimerkin, millaisilla kysymyksillä tietystä huomiosta voidaan kysyä lomakkeessa, ja mihin kohtaan lomaketta kysymys voisi muun muassa sijoittua.

Aktiivisen kansalaisuuden koettiin esimerkiksi kuvallisessa kertomuksessa muun muassa näkyvän tiimissä toimimisena:

- Tiiminä toimiminen

Tiiminä toimiminen vaikuttaa myös yhdessä tekemiseen ja yhdenvertaisuuteen.

Esimerkiksi: sivu 1 – the project-osuus – group life tai organisation of the work -kohta – Did you feel, that you worked as a team?

Listatun huomion alle, avasin kohtaa enemmän. Tämän jälkeen ehdotin, että asiaa voi kysyä esimerkiksi projektia koskevien kysymysten yhteydessä, ja annoin esimerkin kysymyksen muotoilusta. Etenin samalla kaavalla, käyden läpi kaikki neljä arvoa, rauhan, aktiivisen kansalaisuuden, yhdenvertaisuuden sekä yhdessä tekemisen. Lopuksi kerroin vielä joitain yleisempiä kysymysehdotuksia arvoihin liittyen. Tiedoston ideoiden pohjalta sain kommentteja sekä ideoita KVT:ltä, ja kävimme näitä läpi myös leirikoordinaatioryhmä Koordiksen kokouksessa.

9 POHDINTA JA JATKOTOIMENPITEET

Huhtikuussa 2021 pidimme leirikoordinaatioryhmän palaverin, jossa käsitelimme listaamiani huomioita sekä tästä heränneitä ideoita. Leirikoordinaatioryhmä Koordis vastaa KVT:n vapaaehtoistyöleirien toiminnasta Suomessa. Palaverissa kerroin tarkemmin omia huomioitani ja syvensin listaamiani kehittämisideoita. Koordiksen jäsenet jakoivat, mitkä ideoista erityisesti koettiin mielenkiintoisiksi.

Ajatuksia jaettiin vapaasti puolin ja toisin, ja päädyimme näin listaamaan käytännön muutoksia ja uusia kysymyksiä arviointilomakkeeseen. Muodostimme myös rungon palautteenkeruun prosessista koko vapaaehtoistyöleirin ajalle. Keskustelussa tuotiin esille, että palautteenantoa voisi tukea vahvistamalla, että ainakin epävirallista palautetta kerätään myös leirin keskivaiheilla. Lisäksi jo palautteeseen liittyvistä odotuksista, toiveista sekä KVT:n arvoista voidaan keskustella jo leirin aluksi. Arviointilomake itsessään halutaan pitää tarpeeksi lyhyenä, joten apukysymysten tuottaminen erilliselle dokumentille nähtiin yhtenä hyvänä vaihtoehtona. Kirjattujen muutosten pohjalta palautteenkeruun kehittämisen prosessia viedään eteenpäin jo ennen ensimmäistä leirinvetäjien valmennusta, joka sijoittuu kevään tai kesän 2021 aikana.

Vasta aineiston analyysivaiheessa tajusin itse olevan mahdollista, että haastateltavani eivät näe arvojen määritelmiä samalla tavalla. Jos aloittaisin aineistonkeruun alusta, haluaisin keskustella enemmän arvojen määritelmistä ja pyytää myös haastateltavia määrittelemään arvot. Tämä nosti esiin myös tärkeän huomion siitä, että KVT:n arvojen määritelmästä ja käsityksistä voidaan keskustella myös vapaaehtoistyöleirin alussa osallistujien kanssa.

Oman kehittämistyöni jälkeen arviointilomakkeen kehittämistä on jatkettu ja jatketaan eteenpäin tulevien leirinvetäjien ja vapaaehtoisten kokemusten sekä KVT:n saaman palautteen pohjalta. Odotan itse mielenkiinnolla, kuinka arviointilomake toimii käytännössä tulevaisuudessa.

LÄHTEET

- Aaltonen, Tapio & Heiskanen, Erika & Innanen, Pekka 2003. Arvot yksilön ja työyhteisön kehittäjänä. Helsinki: WSOY.
- Ahonen, Risto & Lohtaja-Ahonen, Sirke 2011. Palaute kuuluu kaikille. Helsinki: Infor, Management Institute of Finland. Viitattu 21.4.2021. <http://library.ellibs.com/login/?library=85&book=978-952-5928-19-8>
- Antikainen, Jenna 2020. Vertaiskehittäminen ja -arviointi. Uusi asiakaspalaute-malli lastensuojelun perhehoitoon. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202002031987>
- The Association of Service Civil International 2021a. Who we are. Viitattu 13.3.2021. <https://sci.ngo/about-us/who-we-are/>
- The Association of Service Civil International 2021b. Our history. Viitattu 13.3.2021. <https://sci.ngo/about-us/our-history/>
- The Association of Service Civil International 2021c. Our movement. Viitattu 13.3.2021. <https://sci.ngo/about-us/our-movement/>
- The Association of Service Civil International 2021d. International volunteering. Viitattu 14.3.2021. <https://sci.ngo/our-work/international-volunteering/>
- Berlin, Satu 2008. Innostava, lannistava, helpottava palaute. Alaisten kokemuksia ja näkemyksiä esimiehen ja alaisen välisestä palautevuorovaikutuksesta. Vaasan yliopisto. Viitattu 13.4.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-245-8>
- Eränen, Maria & Viitasaari, Miiamari 2019. Potilaan kokema kohtaaminen päivystyspoliklinikalla. Satasairaalan jatkuvan asiakaspalautteen sisällön analyysi. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019112522186>
- Galtung, Johan 1996. Peace by peaceful means: Peace and conflict, development and civilization. Lontoo: SAGE Publications Ltd. Viitattu 2.4.2021. <http://dx.doi.org/10.4135/9781446221631.n1>
- Griffin Abbie & Hoffmann, Nathan & Price, Raymond L. & Vojak, Bruce A. 2007. How serial innovators navigate the fuzzy front end of new product development. ISBM Report 3/2007. Philadelphia: Institute for the Study of Business Markets, The Pennsylvania State University. Viitattu 1.4.2021. https://www.researchgate.net/publication/228952045_How_Serial_Innovators_Navigate_the_Fuzzy_Front_End_of_New_Product_Development
- Grönlund, Henrietta 2017. Nuoret vapaaehtoisina kirkossa ja yhteiskunnassa. Teoksessa Jarmo Kokkonen (toim.) Tehdään ihmeitä! Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa. Diak Työelämä 10. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 107-124. Viitattu 26.4.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-291-2>
- Grönfors, Martti 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätöyömenetelmät. Toim. Hanna Vilkkä. Hämeenlinna: SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkkä. Viitattu 18.3.2021. http://vilkka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf

- Heikkinen, Anne 2017. Strategisen kumppanuuden ja asiakaslähtöisyyden toteutuminen. Asiakasarvon muodostuminen osana kumppanuutta. Savonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017061313418>
- Heikkinen, L. T. Hannu 2018. Kerronnallinen tutkimus. Teoksessa Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 170-187.
- Van Herk, Gerard 2018. What Is Sociolinguistics? Hoboken, NJ: John Wiley & Sons. Viitattu 9.4.2021. <https://www.ellibslibrary.com/fi/book/9781118960745>
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2010. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hyvärinen, Matti 2017. Haastattelun maailma. Teoksessa Matti Hyvärinen & Pirjo Nikander & Johanna Ruusuvoori (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino, 11-45.
- Hänninen, Vilma 2018. Narratiivisen tutkimuksen käytäntöjä. Teoksessa Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 188-208.
- Ihmisoikeusliitto 2021. Yhdenvertaisuuslaki. Viitattu 3.4.2021. <https://ihmisoikeudet.net/ihmisoikeudet-suomessa/yhdenvertaisuuslaki/>
- Kaila, Katja (toim.) 2014. Onnistunut vapaaehtoistoiminta. Opas toiminnan kehittäjälle. Helsinki: Vapaaehtoistyö yleishyödyllisessä yhteisössä VETY-hanke. Viitattu 26.4.2021. https://www.kierratyskeskus.fi/files/8928/Onnistunut_vapaaehtoistoiminta_opas_VETY_0514web.pdf
- Kananen, Jorma 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://ruka.humak.edu:2048/login?url=http%3A%2F%2Fruka.humak.edu%3A2048%2Flogin%3Furl%3Dhttps%3A%2F%2Fwww.booky.fi%2Flainaa%2F1256>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021a. Viitattu 10.3.2021. <https://www.kvtfinland.org/>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021b. KVT. Rauhaa maailmaan vapaaehtoistyöllä. Viitattu 10.3.2021. <https://www.kvtfinland.org/mika-kvt/>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021c. Vuosikymmenet maailmantalokoissa! Viitattu 10.3.2021. <https://www.kvtfinland.org/mika-kvt/historia/>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021d. Yhteystiedot. Viitattu 10.3.2021. <https://www.kvtfinland.org/yhteystiedot/>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021e. Työryhmät ja muu toiminta Suomessa. Viitattu 10.3.2021. <https://www.kvtfinland.org/toiminta-suomessa/tyoryhmat-ja-toiminta-suomessa/>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021f. Leirinvetäjäksi Suomessa. Viitattu 12.4.2021. <https://www.kvtfinland.org/toiminta-suomessa/tule-leirinvetajaksi/>
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2021g. Johtokunta. Viitattu 23.4.2021. <https://www.kvtfinland.org/mika-kvt/johtokunta/>

- Kansalaisareena 2021. Vapaaehtoistoiminnan määritelmä. Viitattu 14.3.2021. <https://kansalaisareena.fi/vapaaehtoiselle/vapaaehtoistoiminnan-maaritelma/>
- Karlsson, Fred 2008. Yleinen kielitiede. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. Viitattu 24.3.2021. <https://www.ellibslibrary.com/humak/9789524959575>
- Kuusimäki, Erika & Ollila, Katariina 2020. Korkeakoulutettujen kokemuksia sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisesta rekrytointiprosesseissa ja työelämässä. Tampereen yliopisto. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202004223508>
- Kyhä, Henna & Eskola-Salin, Nina 2020. Opetus- ja ohjaushenkilöstön näkemys tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta ammatillisessa oppilaitoksessa. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020051938384>
- Laimio, Anne 2017. Vapaaehtoistoiminta on kansalaisoikeus. Teoksessa Antti Rajala & Pinja Nieminen (toim.) Tuettu vapaaehtoistoiminta. Avain osallisuuteen. Kansalaisareenan julkaisuja 3/2017. Helsinki: Kansalaisareena ry, 4-5. Viitattu 14.3.2021. https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2017/11/Tuettu_vapaaehtoistoiminta_WEB_KORJ2.pdf
- Metsämuuronen, Jari 2011. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Teoksessa Jari Metsämuuronen (toim.) Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki: International Methelp Oy, 84-154. Viitattu 19.3.2021. <http://ruka.humak.edu:2048/login?url=http%3A%2F%2Fruka.humak.edu%3A2048%2Flogin%3Furl%3Dhttps%3A%2F%2Fwww.booky.fi%2Flainaa%2F1106>
- Misiejuk, Kamila & Wasson, Barbara & Egelanddal, Kjetil 2021. Using learning analytics to understand student perceptions of peer feedback. Computers in human behavior, 117. Viitattu 13.4.2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563220304052?via%3Dihub>
- Mäkelä, Sanni & Peltonen, Elina 2012. Nuorten vapaaehtoistoiminnan käsikirja. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. C Katsauksia ja aineistoja 23. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 4.3.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-181-6>
- Männistö, Marjut & Laajalahti, Anne 2020. ”Haluan asua Suomessa.” Ulkomaalaistaustaisten korkeasti koulutautuneiden osallisuutta rakentavat tekijät työelämäjaksolla. Prologi – puheviestinnän vuosikirja 2020 16, 1/2020, 26–42. Viitattu 5.4.2021. <https://doi.org/10.33352/prlg.92198>
- Niemelä, Jorma 2011. Hyvien kansalaisten yhteiskunta? Teoksessa Anne Birgitta Pessi & Juho Saari (toim.) Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailukyky-yhteiskunnassa. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 311-331. A Tutkimuksia 31. Viitattu 5.4.2021. http://www.diak.fi/files/diak/Julkaisutoiminta/A_31
- Niini, Ella & Suutari, Saini & Launiainen, Helena (toim.) 2017. Neuvokkaiden naisten konstikokoelma. Helsinki: Miina Sillanpään Säätiö, julkaisusarja B:44. Viitattu 5.4.2021. <https://www.miinasillanpaa.fi/wp-content/uploads/2017/11/Neuvokkaiden-Naisten-Konstikokoelma.pdf>
- Oikeusministeriö 2021. Mitä yhdenvertaisuudella tarkoitetaan? Viitattu 4.3.2021. <https://yhdenvertaisuus.fi/mita-on-yhdenvertaisuus>

- Ojanen, Markku 2001. Auttajaksi oppiminen. Psykologia minuuden tulkkina. Teoksessa Antti Eskola & Leena Kurki (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Osuus-kunta Vastapaino, 95-109.
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2010. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro.
- Patterson, Wendy 2009. Narratives of events: Labovian narrative analysis and its limitations. Teoksessa Molly Andrews & Corinne Squire & Maria Tamboukou (toim.) Doing narrative research. Los Angeles: Sage Publications, 22-40.
- Peltomäki, Heli 2020. Asiakas/potilaspalauteprosessin kehittäminen terveystalveluiden laatu-työssä. Vaasa: Vaasan ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202002072165>
- Purjo, Timo 2014. Arvot ovat ihmisen toiminnan perusta. Tampere: Tampere University Press. Viitattu 22.3.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-9487-1>
- Rautionmaa, Heidi 2013. Kveekarit etsivät hiljaisuutta. Kirkko ja kaupunki 2.12.2013. Viitattu 20.4.2021. <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kveekarit-etsivat-hiljaisuutta>
- Ropo, Eero & Huttunen, Maiju 2013. Johdanto. Teoksessa Eero Ropo & Maiju Huttunen (toim.) Puheenvuoroja narratiivisuudesta opetuksessa ja oppimisessa. Tampere: Tampere University Press, 9-16.
- Rosman, Minja & Vuorinen, Anu 2021. Asiakaskokemuksen keräämisellä on merkitystä perheterapeuttisessa kuntoutuksessa. Laurea-ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202103113168>
- Rusanen, Tiina & Halonen, Laura 2021. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittäminen edellyttää opiskelijoiden aktiivista osallisuutta ja kokonaisvaltaista tilannekartoitusta. Oulun ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202102021807>
- Ruusuvuori, Johanna & Nikander, Pirjo 2017. Haastatteluaineiston litterointi. Teoksessa Matti Hyvärinen & Pirjo Nikander & Johanna Ruusuvuori (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino, 427-444.
- Saarni, Annamari. Opettajan palautteen merkitys luokanopettajaopiskelijoiden koulumuistoissa. Turku: Turun yliopisto. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi-fe201902205799>
- Salo, Valtteri 2018. Arvojen toteutuminen. Case: XXX. Centria-ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201803213629>
- Saloniemi, Kirsi 2011. Aktiivinen kansalaisuus ja avoimet oppimisympäristöt tulevaisuudessa: Aktiivi-hankkeen ennakointiraportti. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja B, raportit ja selvitykset 3/2011. Viitattu 25.3.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5897-12-8>
- Sayer, Andrew 2011. Why Things Matter to People. Social Science, Values and Ethical Life. New York: Cambridge University Press. Viitattu 26.4.2021. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/detail.action?docID=667639>

- Selgert, Lena & Bender, Bernd & Hinding, Barbara & Federmann, Aline & Mihaljevic, André L. & Post, Rebekka & Jonietz, Ansgar & Norcini, John & Tekian, Ara & Jünger, Jana 2021. Development, testing and generalizability of a standardized evaluation form for the assessment of patient-directed reports in the new final medical licensing examination in Germany. *GMS Journal for Medical Education*, 38 (3)/2021. Viitattu 13.4.2021. <https://doi.org/10.3205/zma001467>
- Sisäasiainministeriö 2013. Oppia kaikille! Yhdenvertaisuussuunnittelun opas oppilaitoksille. Sisäasiainministeriön julkaisu 26/2013. Viitattu 3.4.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-874-9>
- Spetschinsky, Sergueï & Gregor, Kai 2010. Introduction. Teoksessa Kai Gregor & Sergueï Spetschinsky (toim.) *Concerning Peace. New Perspectives on Utopia*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 1-13. Viitattu 22.3.2021. <http://search.ebscohost.com.ezproxy.jyu.fi/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=553450&site=ehost-live>
- Suihkonen, Pentti 2012. Jaakkiman kristillisen opiston arvoprosessi. Teoksessa Soili Keskinen & Petri Salo & Leena Saloheimo (toim.) *Vapaus ja vastuu. Vapaan sivistystyön kehittämisen edellytykset*. Vantaa: Kansanvalistusseura, 44-72.
- Säily, Katri 2021. Feedback aggregation in crowd feedback systems. Oulun yliopisto. Viitattu 13.4.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202102231223>
- Särkelä, Riitta 2011. Sosiaali- ja terveysjärjestöt kilpailukyky-yhteiskunnassa. Teoksessa Anne Birgitta Pessi & Juho Saari (toim.) *Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailukyky-yhteiskunnassa*. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 279-309. A Tutkimuksia 31. Viitattu 5.4.2021. http://www.diak.fi/files/diak/Julkaisutoiminta/A_31
- Squire, Corinne & Andrews, Molly & Tamboukou, Maria 2009. Introduction. What is narrative research? Teoksessa Molly Andrews & Corinne Squire & Maria Tamboukou (toim.) *Doing narrative research*. Sage Publications, 1-21.
- Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampere University Press. Viitattu 25.3.2021. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789514477324>
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Turtiainen, Kati & Kokkonen, Tuomo & Viitasalo, Katri 2018. Aktiivisen kansalaisuuden mahdollisuudet kotouttamistyön ulkoisten ehtojen ja maahanmuuttajien tarpeiden ristipaineissa. *Janus. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti*, 26 (4)/2018, 343-360. Viitattu 4.3.2021. <https://journal.fi/janus/article/view/76453/38333>
- Valliluoto, Sari 2014. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja esteistä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityksiä 4/2014. Helsinki: Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Viitattu 27.4.2021. <https://www.sitra.fi/julkaisut/vapaaehtoistoiminnan-mahdollisuuksista-ja-esteista/>
- Viitaniemi, Eveliina 2021. Re: Kysymyksiä arviointilomakkeesta. Email sinikka.kosonen@humak.fi 23.2.2021.
- Vilka, Hanna 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus. Viitattu 13.4.2021. <https://www.ellibslibrary.com/humak/978-952-451-756-0>

- Villagr , Nuria & Lopez, Belen 2016. Connecting branding and Corporate Social Responsibility: Strategies to communicate values in an effective way. *International Journal of Strategic Innovative Marketing*, 3 (2)/2016. Viitattu 13.4.2021. [https://www.semanticscholar.org/paper/Connecting-branding-and-Corporate-Social-%3A-to-in-an-Villagr C3%A1-Lopez/cad02c58c75e3591ec883f1b1f25e41b8c7d31f5](https://www.semanticscholar.org/paper/Connecting-branding-and-Corporate-Social-%3A-to-in-an-Villagr%C3%A1-Lopez/cad02c58c75e3591ec883f1b1f25e41b8c7d31f5)
- Virtanen, Anne & Mäkinen, Tommi & Klemola, Ulla & Lauritsalo, Kirsti & Tynjälä, Päivi & Tarnanen, Mirja & Kostiainen, Emma 2020. Arviointi ja palaute oppimista tukemassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 13.4.2021. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202003042285>
- Yrjänäinen, Sari & Ropo, Eero 2013. Narratiivisesta opetuksesta narratiiviseen oppimiseen. Teoksessa Eero Ropo & Maiju Huttunen (toim.) Puheenvuoroja narratiivisuudesta opetuksessa ja oppimisessa. Tampere: Tampere University Press, 17-46.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

- Millä lailla olet ollut mukana Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry:n toiminnassa? Milloin olit mukana, ja oletko edelleen?
 - Miten ja miksi lähdit ohjaajaksi KVT:n vapaaehtoistyöleirille?
 - Mitkä ovat olleet mieleenpainuvimpia asioita leireillä oloikanasi?
 - Muistatko, että KVT:n neljää arvoa (rauha, yhdenvertaisuus, yhdessä tekeminen ja aktiivinen kansalaisuus) huomioitiin toiminnassa? Jos kyllä, niin miten?
 - Keräsittekö palautetta arviointilomakkeiden lisäksi? Miten keräsitte palautetta osallistujilta?
 - o Oliko tämä sinusta toimiva tapa kerätä sitä?
 - o Tuleeko sinulle mieleen toista tapaa, jolla kerätä palautetta? / Mikä on sinusta hyvä tapa kerätä palautetta?
 - Tuliko itsellesi mieleen vielä jotakin, mitä haluaisit lisätä?
-
- o (Muistatko, että näiden arvojen toteutumista tavoiteltiin toiminnassa tietoisesti?
 - o Miten arvojen toteutumista arvioitiin palautteen kautta?)

Liite 2. Ohjeistus kertomuksen tuottamiseen

Pyytäisin sinua vielä itsellesi mieluisalla tavalla luomaan pienen ”kertomuksen”, ja vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

Miten KVT:n neljä arvoa (rauha, yhdenvertaisuus, yhdessä tekeminen, aktiivinen kansalaisuus) toteutuivat mielestäsi Suomessa järjestetyillä vapaaehtoistyöleirillä/-leireillä?

Voit vastata tähän esimerkiksi kirjoittamalla, videolla, äänitallenteella, piirtämällä, maalaamalla, sarjakuvalla, laululla, miellekartalla – ilmaisemalla kokemuksesi itsellesi toimivalla tavalla. Tärkeintä on, että pystyt kertomaan näkemyksistäsi ”omin sanoin”.

Jos sinulle tulee mieleen vielä jotain lisättävää liittyen esimerkiksi palautteenkeruuseen, niin voit toki käsitellä tätä tarinassasi, tai laittaa vaikka aina viestiä. 😊

Kertomus saa olla niin laaja, ja siitä näkökulmasta, kuin itse haluat, eli omien voimavarojen mukaan voit päättää sen pituudesta. Voit toimittaa kertomuksen/linkin kertomukseen minulle tähän sähköpostiin. Toivoisin, että palauttaisit kertomuksen viimeistään 31.8.2020.